

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Міністерство фінансів України

Програма Розвитку ООН в Україні

**Науково-дослідний економічний
інститут**

**Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій**

Інститут еволюційної економіки

**Міжнародний центр перспективних
досліджень**

CASE Україна

Райффайзен Банк «Аваль»

ПАТ «БТА Банк»

OTP Bank

The Bleyzer Foundation

FOREX CLUB

**Група компаній «Інвестиційний
капітал Україна»**

Dragon-Capital

Україна: перспективи розвитку

КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗ

**Випуск 27,
2011 рік**

Україна: перспективи розвитку (Консенсус-прогноз) – видання Міністерства економіки України, яке готується Департаментом макроекономіки за сприяння Програми Розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) в рамках Проекту «Цілі Розвитку Тисячоліття – Україна» (MDGP). Публікація стане у нагоді урядовцям, фахівцям центральних та місцевих органів виконавчої влади, науковцям, представникам громадських організацій, усім, кого цікавлять питання соціально-економічного розвитку країни, макроекономічного прогнозування.

Видання підготовлено Міністерством економіки України та містить матеріали семінару з макроекономічного прогнозування, який відбувся 4 серпня 2011 року. Семінари з прогнозування мають на меті підвищення якості макроекономічних прогнозів шляхом експертного обговорення (прогнозів, поточних економічних тенденцій, результатів досліджень), досягнення консенсусу щодо перспективного бачення подальших шляхів розвитку країни та обміну інформацією між основними прогнозуючими організаціями (урядовими установами, міжнародними фінансовими організаціями, науково-дослідними інститутами, аналітичними центрами, недержавними організаціями тощо).

У підготовці випуску брали участь:

Наталя Горшкова
Максим Дуда
Оксана Загоротько
Сергій Богославець
Наталія Сітнікова
Тетяна Боліла

Електронна адреса: bogoslavets@me.gov.ua, natalia.sitnikova@undp.org.

Контактні телефони: (044) 253-82-77, 253-43-54

При використанні матеріалів посилання на джерело обов'язкове.

© Міністерство економіки України

ЗМІСТ

СТИСЛИЙ ОГЛЯД КОНСЕНСУС-ПРИПУЩЕНЬ	4
ПРОГНОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ НА 2011-2012 РОКИ	5
ПРОГНОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ НА 2013-2014 РОКИ (УСЕРЕДНЕНИЙ)	18
РИЗИКИ НА 2011-2012 РОКИ	19
ТАБЛИЦІ	23

«Консенсус-прогноз» – це усереднене значення основних прогнозних показників економічного розвитку України, які розраховані на основі експертних оцінок учасників «Консенсус-прогноз» опитування. Наведений у публікації консенсус-прогноз на 2011-2012 роки розраховано на базі матеріалів, наданих експертами Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України, Науково-дослідного економічного інституту, Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, Інституту еволюційної економіки, Міжнародного центру перспективних досліджень, Компанії CASE Україна, Райффайзен Банку «Аваль», ПАТ «БТА Банк», ОТП Банк, The Bleyzer Foundation, FOREX CLUB, Групи компаній «Інвестиційний капітал Україна» та Dragon-Capital.

«Консенсус-прогноз» ґрунтується на консультаціях та дискусіях з експертами. Просимо звернути увагу на те, що всі прогнозні показники, надані учасниками семінару, не є офіційними прогнозами установ, а лише експертними оцінками фахівців.

Ми висловлюємо щирі подяку всім спеціалістам, які брали участь у цій роботі.

СТИСЛИЙ ОГЛЯД КОНСЕНСУС-ПРИПУЩЕНЬ

Консенсусні припущення макроекономічного прогнозу

Основні консенсусні припущення учасників семінару відображені у таблиці 1.

Таблиця 1.

	2011					2012	
	березень 2010 р.	липень 2010 р.	листопад 2010 р.	березень 2011 р.	серпень 2011 р.	березень 2011 р.	серпень 2011 р.
ВВП, % реальної зміни:							
Світ	3,6	3,7	3,5	4,0	3,9	4,1	4,1
Російська Федерація	3,7	3,8	4,3	4,3	4,6	4,1	4,4
США	2,4	2,5	2,1	2,9	2,5	2,7	2,7
Зона євро/ЄС	1,6	1,5	1,5	1,6	1,9	1,7	1,7
Індекс споживчих цін, грудень до грудня попереднього року, %:							
Світ	102,3	102,7	103,0	103,2	103,7	103,1	103,1
Російська Федерація	108,1	107,6	108,2	107,8	108,5	107,3	107,4
США	102,3	102,2	101,6	101,9	102,8	102,1	102,2
Зона євро/ЄС	101,3	101,4	101,6	102,0	102,5	101,9	102,0
Облікова ставка, %, на кінець року	9,6	8,9	8,1	8,2	8,2	7,8	7,8
Середньорічний обмінний курс, рубль/дол. США	30,6	29,5	29,8	30,0	29,3	29,8	29,2
Середньорічна ціна на природний газ, дол. США за 1 тис. м ³	342,5	286,7	278,0	279,0	315,1	292,9	365,6
Ціни на нафту (середньорічна), дол. США/барель	87,1	86,2	85,5	102,0	107,3	103,2	110,0
Мінімальна заробітна плата (середньорічна), грн.	882,0	936,0	964,0	962,7	969,4	1073,7	1100,0
Надходження від приватизації, млн. грн.	4648	9519	13246,7	11146,1	13617,9	7263,5	8077,8
Врожай зернових, млн. тонн	43,1	45,1	42,2	41,7	43,7	44,7	46,4

ПРОГНОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ НА 2011-2012 РОКИ

До Вашої уваги пропонується п'ятий варіант Консенсус-прогнозу основних макроекономічних показників економічного і соціального розвитку України на 2011 рік (табл. 5, 6), розрахований на базі матеріалів, представлених учасниками семінару. Прогноз макроекономічних показників на 2012 рік прогнозуючими організаціями представлено вдруге (табл. 5, 7).

2011 рік

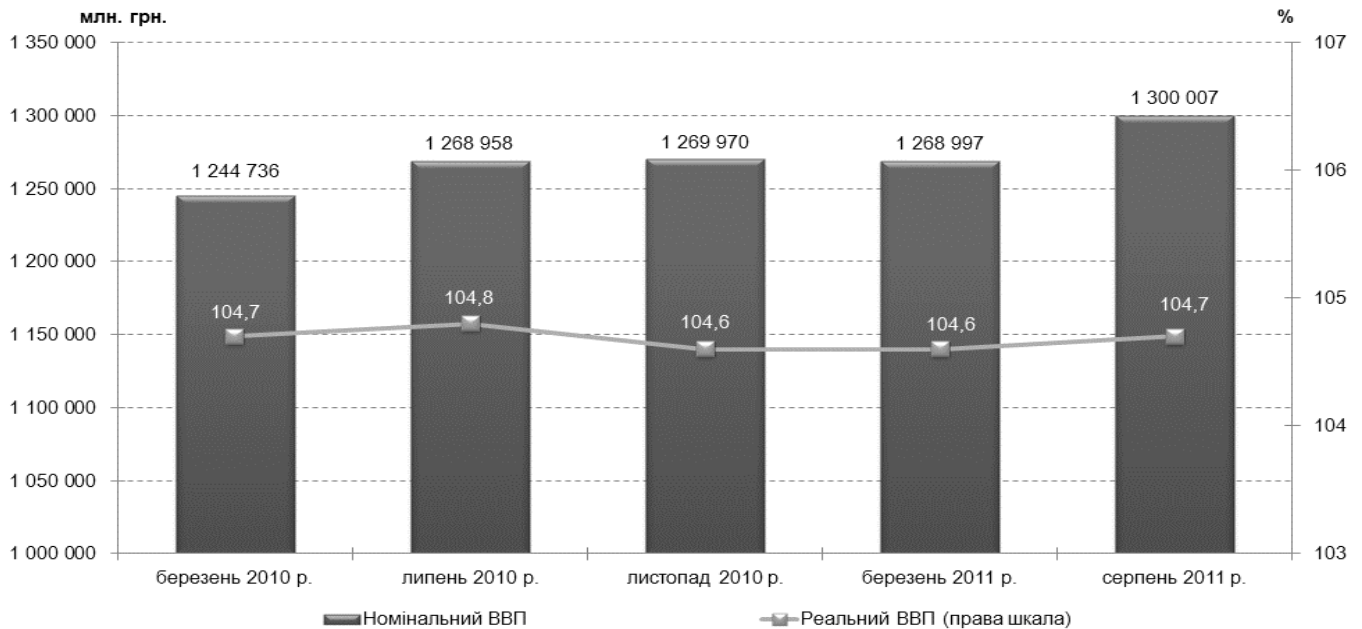
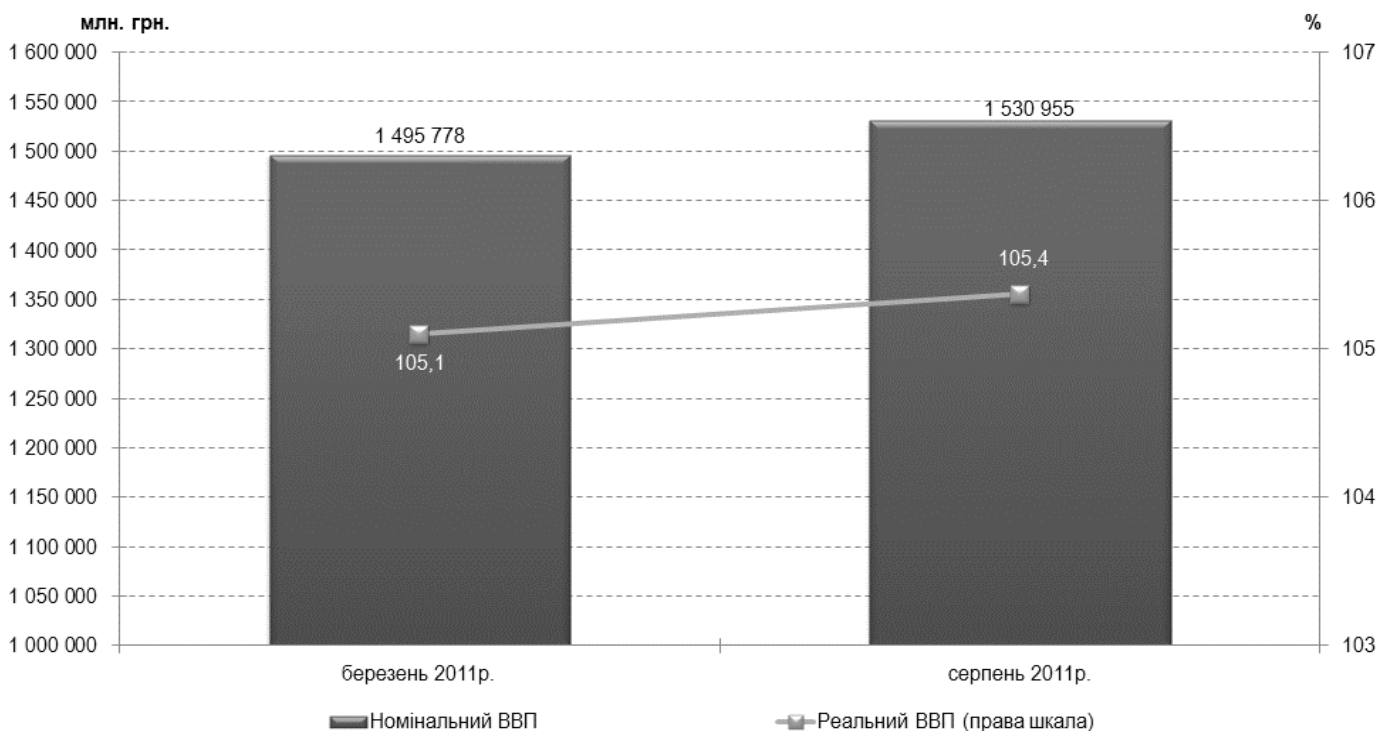

Рис. 1. Консенсус – прогноз реального та номінального ВВП на 2011-2012 роки

2012 рік

2011 рік

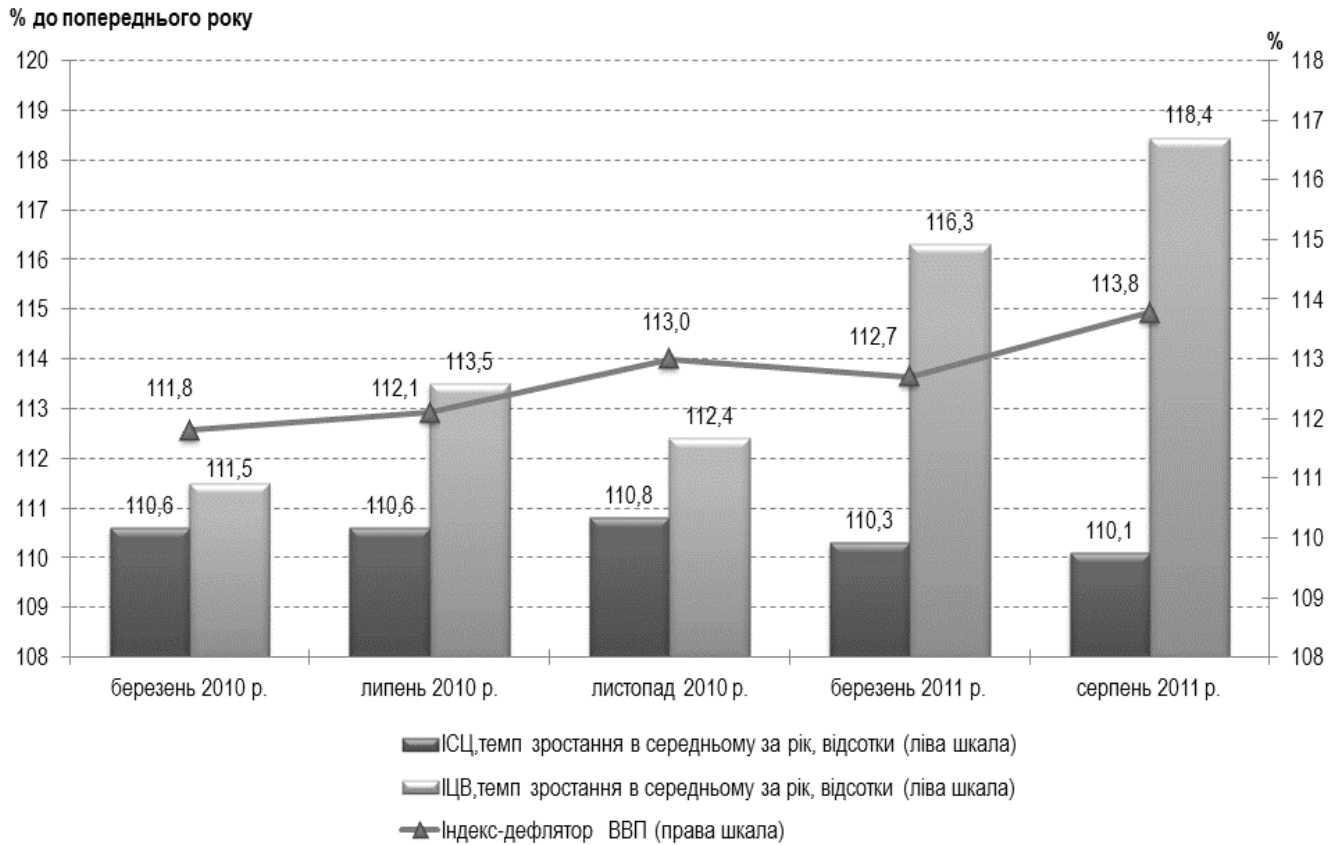
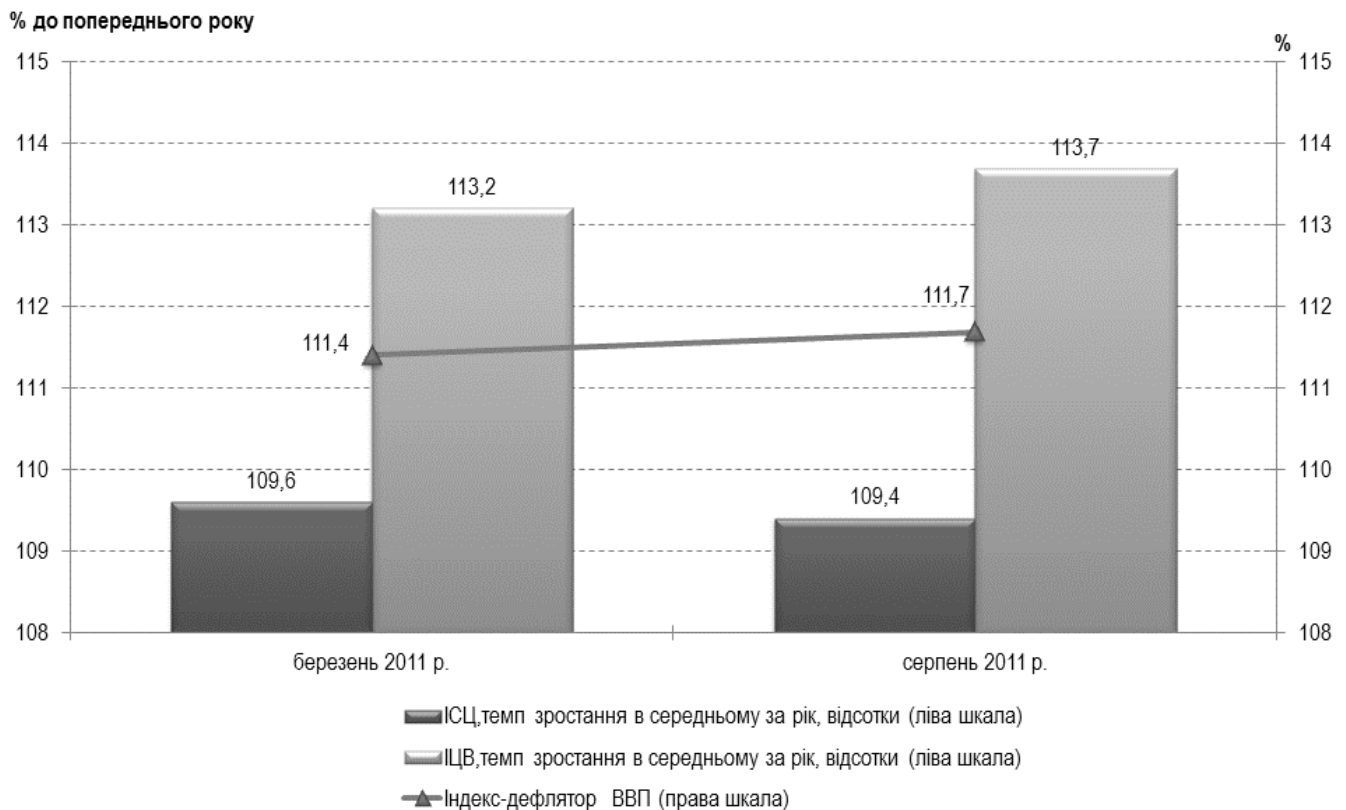

Рис. 2. Консенсус – прогноз цінових індексів на 2011-2012 роки

2012 рік

2011 рік

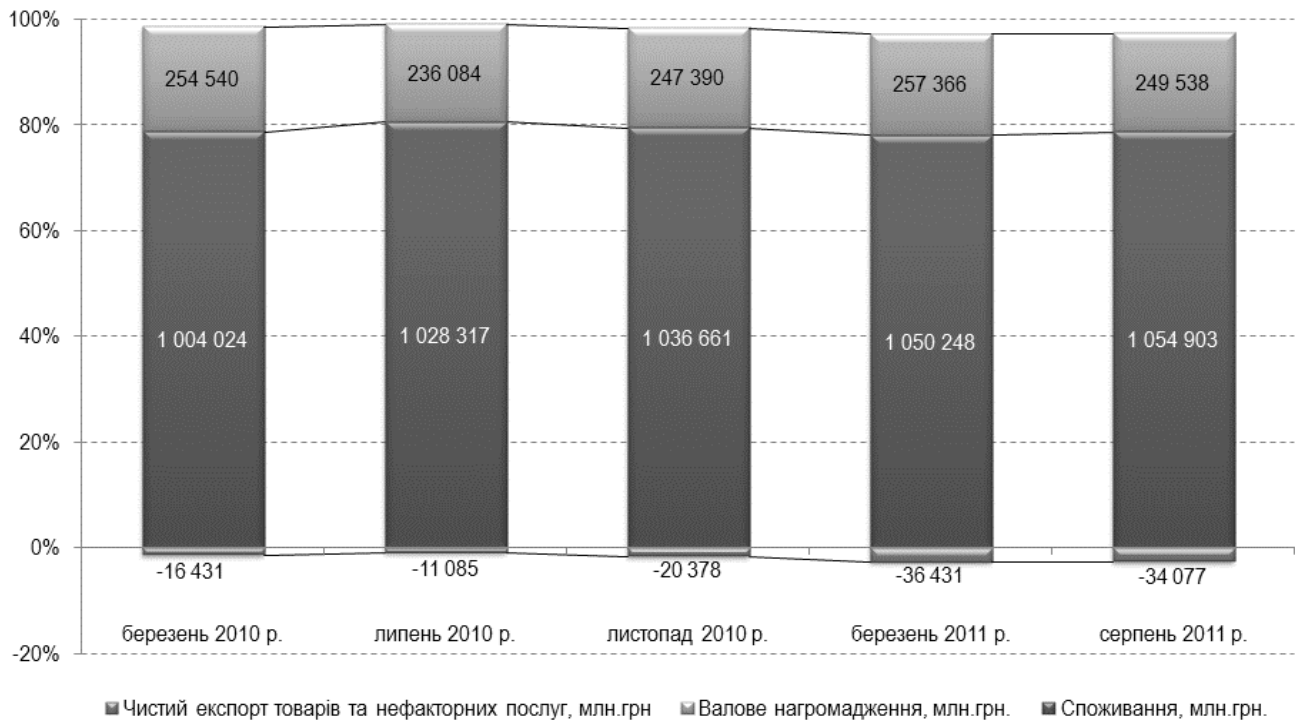
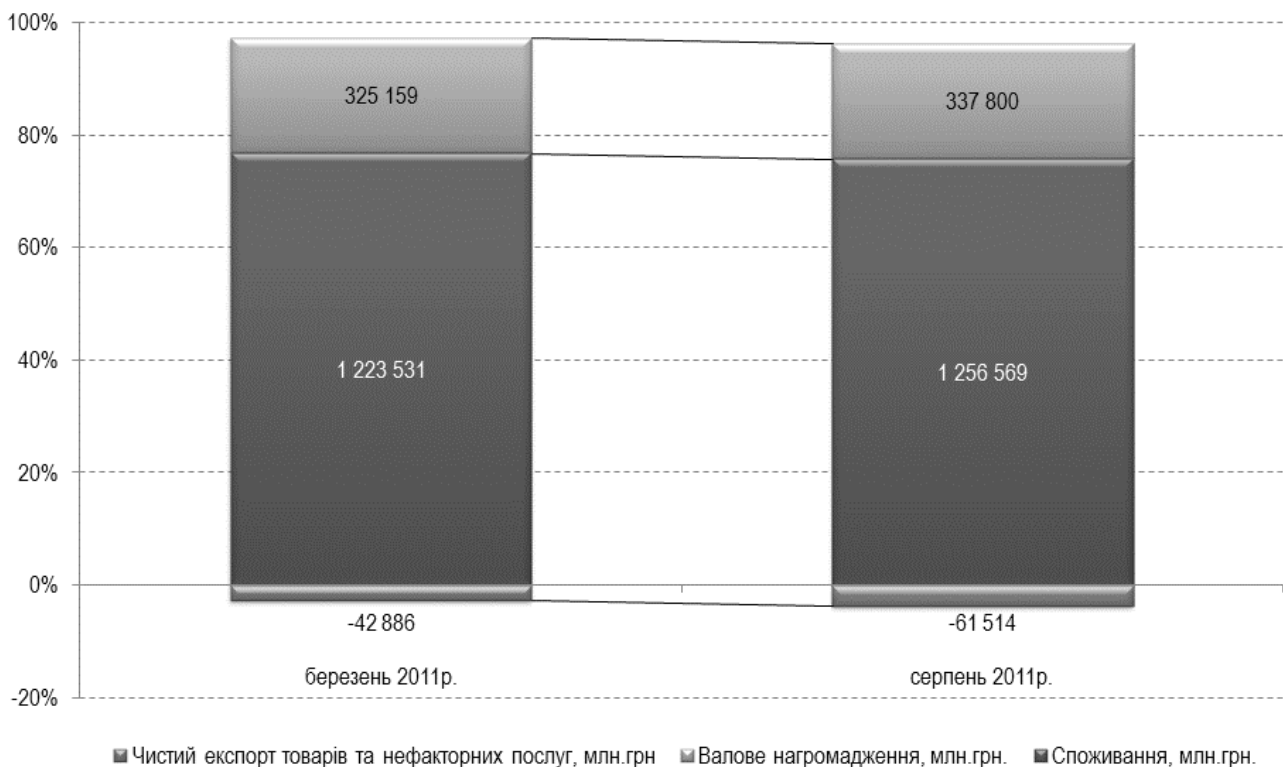

Рис. 3. Консенсус – прогноз основних складових ВВП за категоріями кінцевого використання на 2011-2012 роки

2012 рік

2011 рік

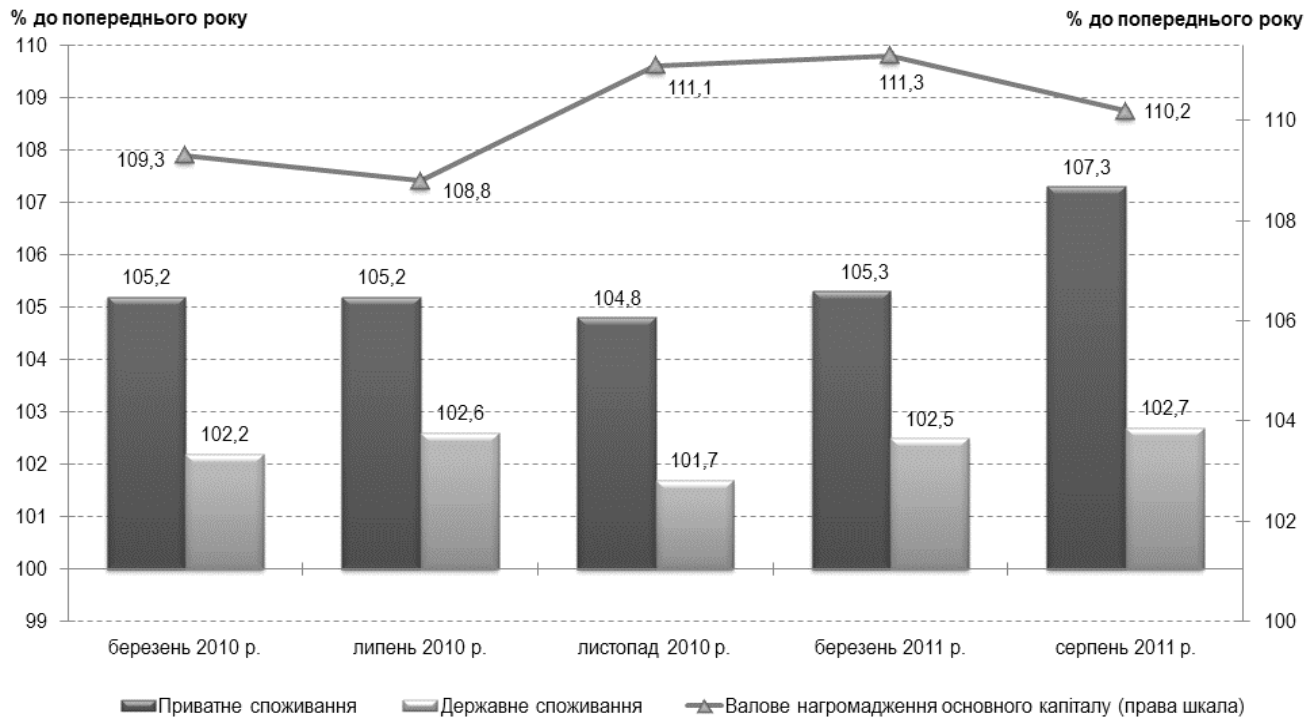
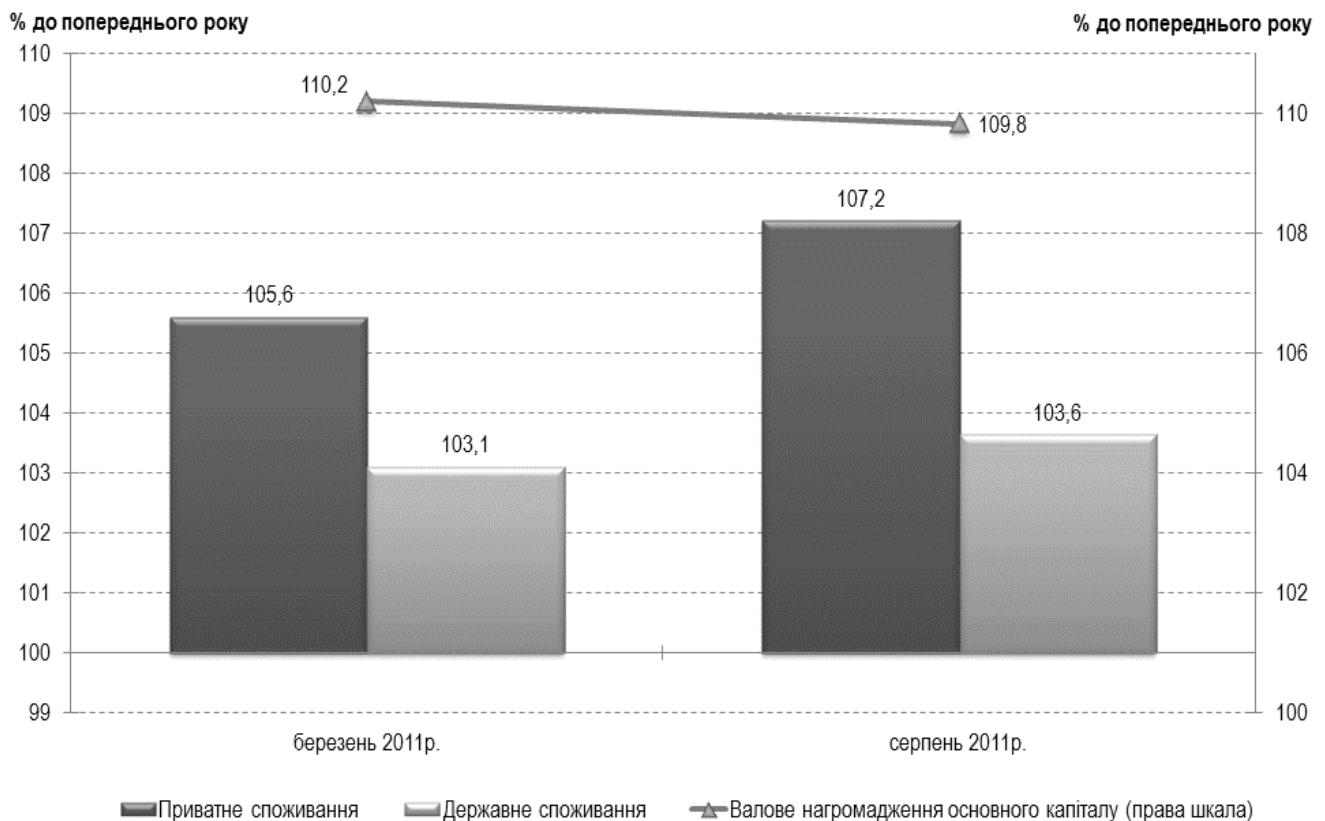

Рис. 4. Консенсус – прогноз приватного та державного споживання, валового нагромадження основного капіталу на 2010-2012 роки

2012 рік

2011 рік

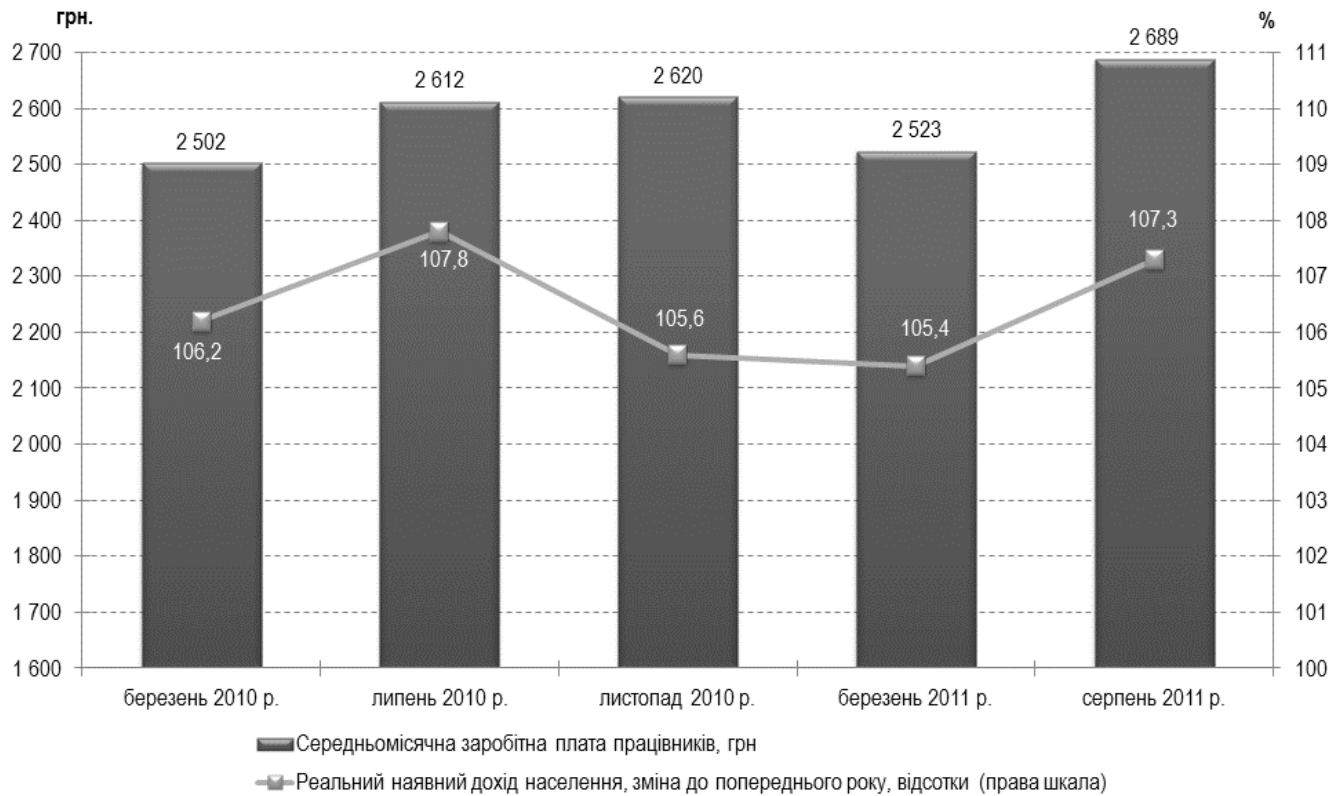
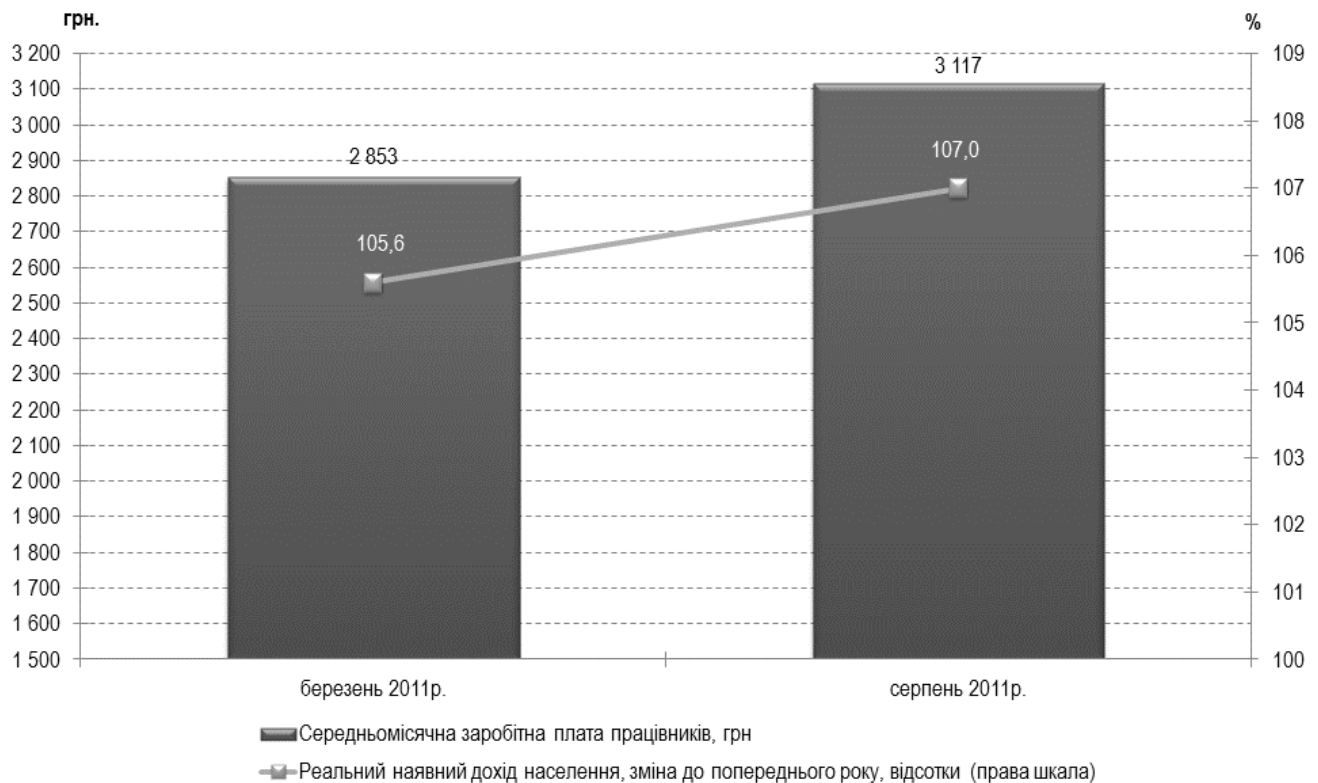

Рис. 5. Консенсус – прогноз середньої заробітної плати та зміни реального наявного доходу населення на 2011-2012 роки

2012 рік

2011 рік

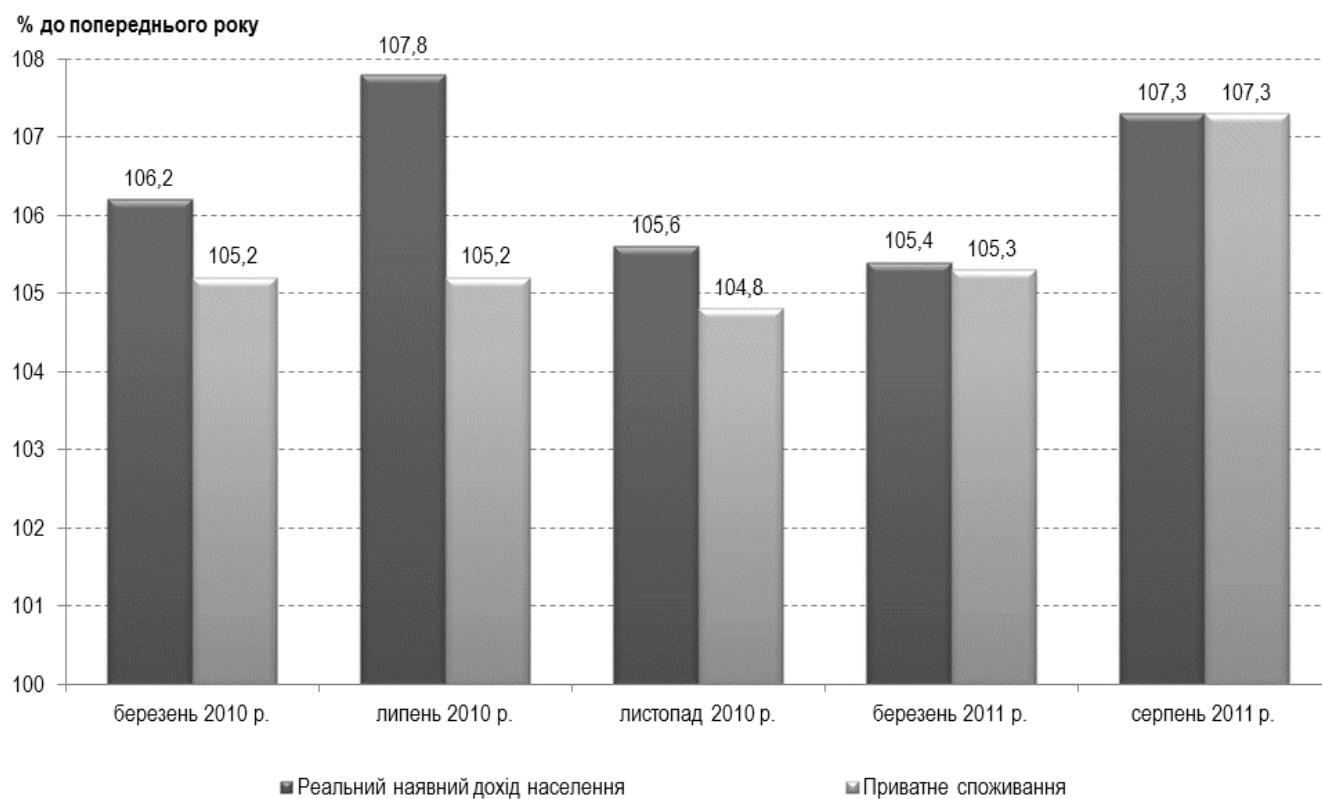
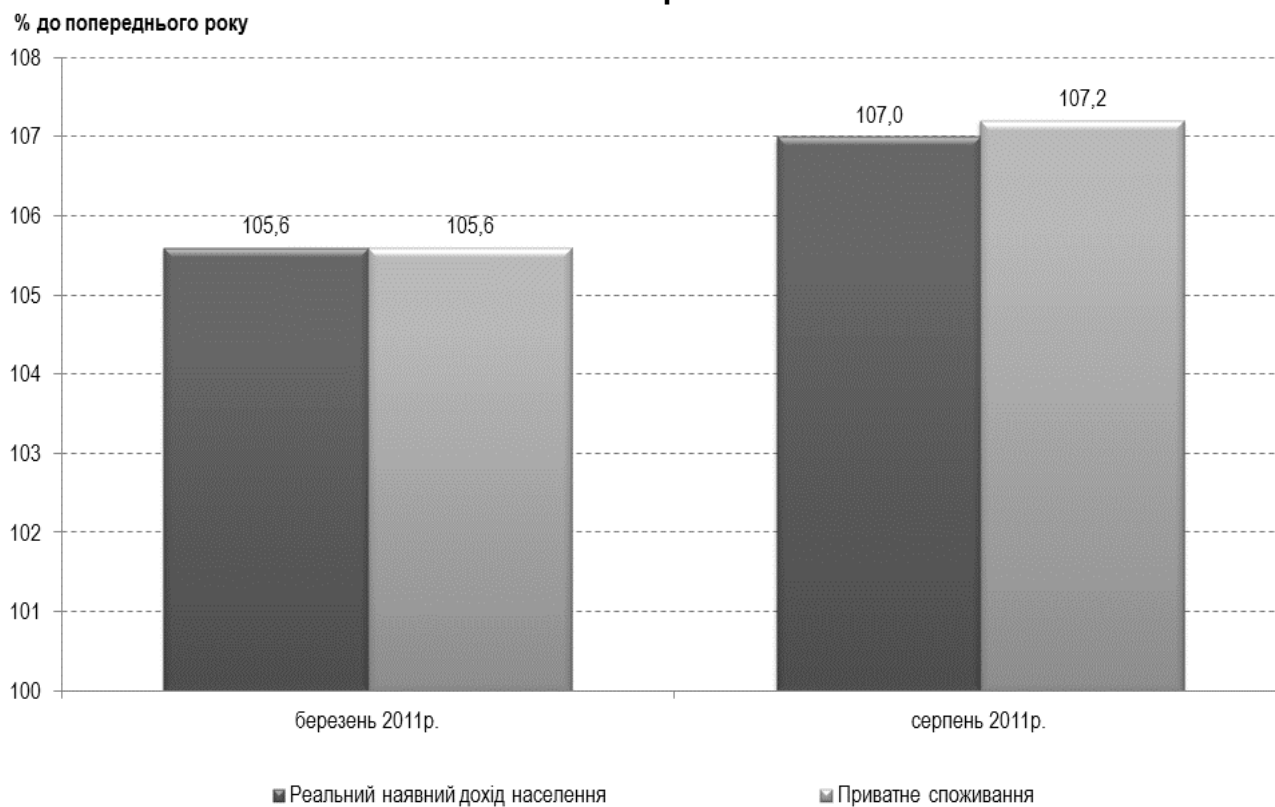

Рис. 6 Консенсус – прогноз реального наявного доходу населення та приватного споживання на 2011-2012 роки

2012 рік

2011 рік

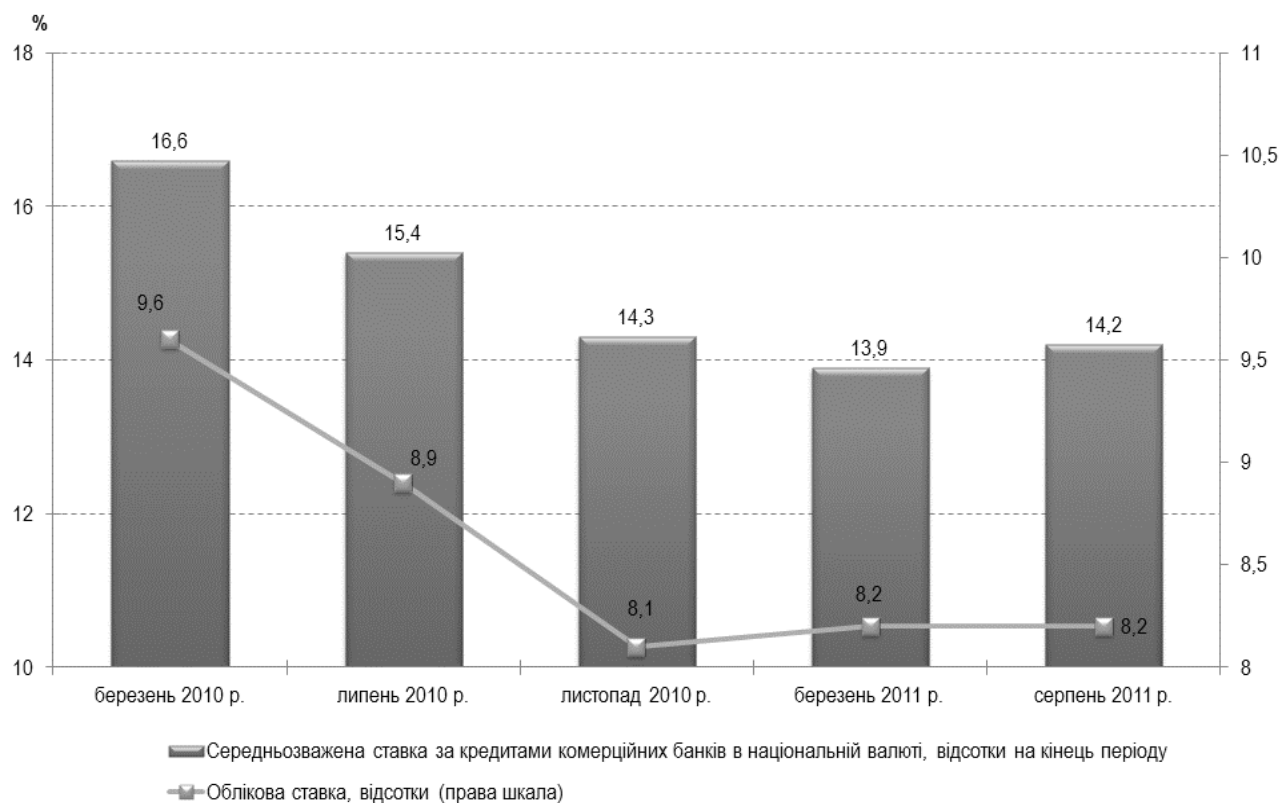
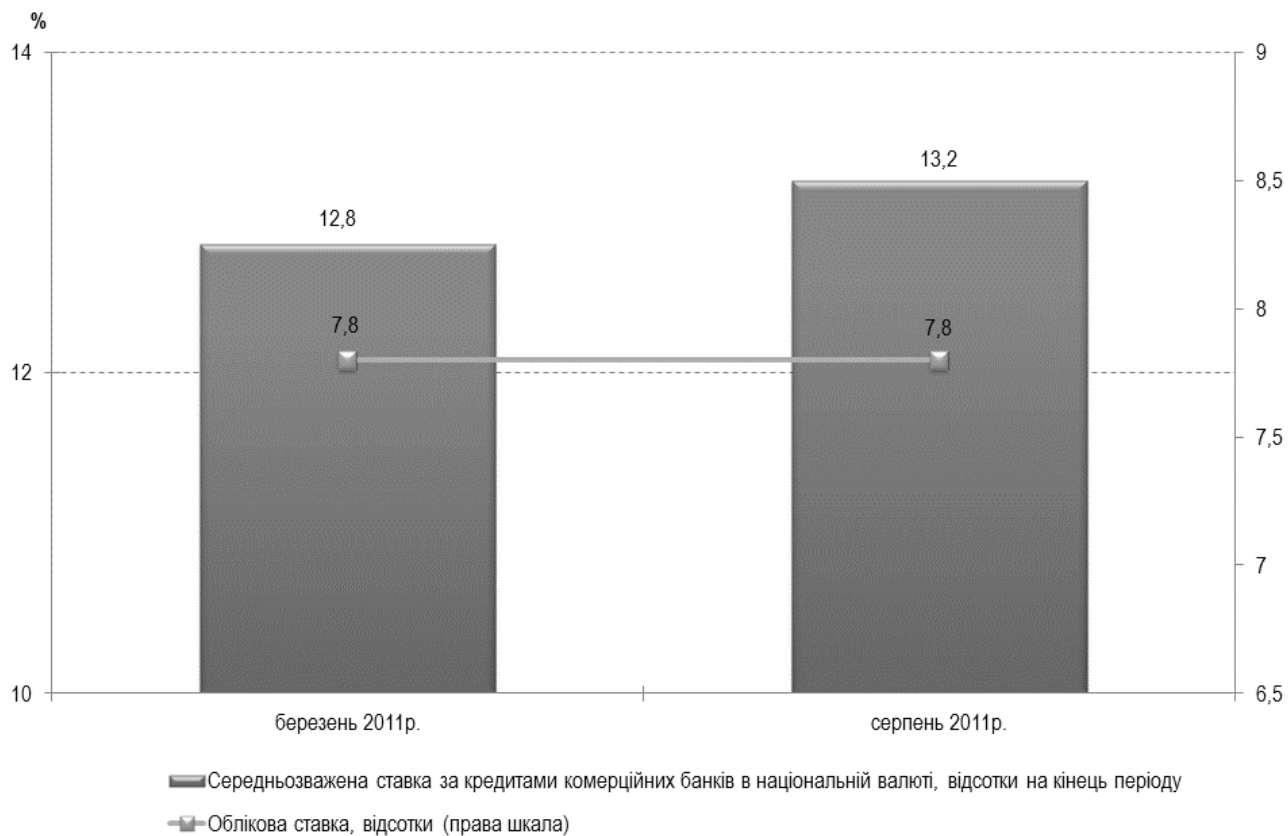

Рис. 7. Консенсус – прогноз показників банківської сфери на 2011-2012 роки

2012 рік

2011 рік

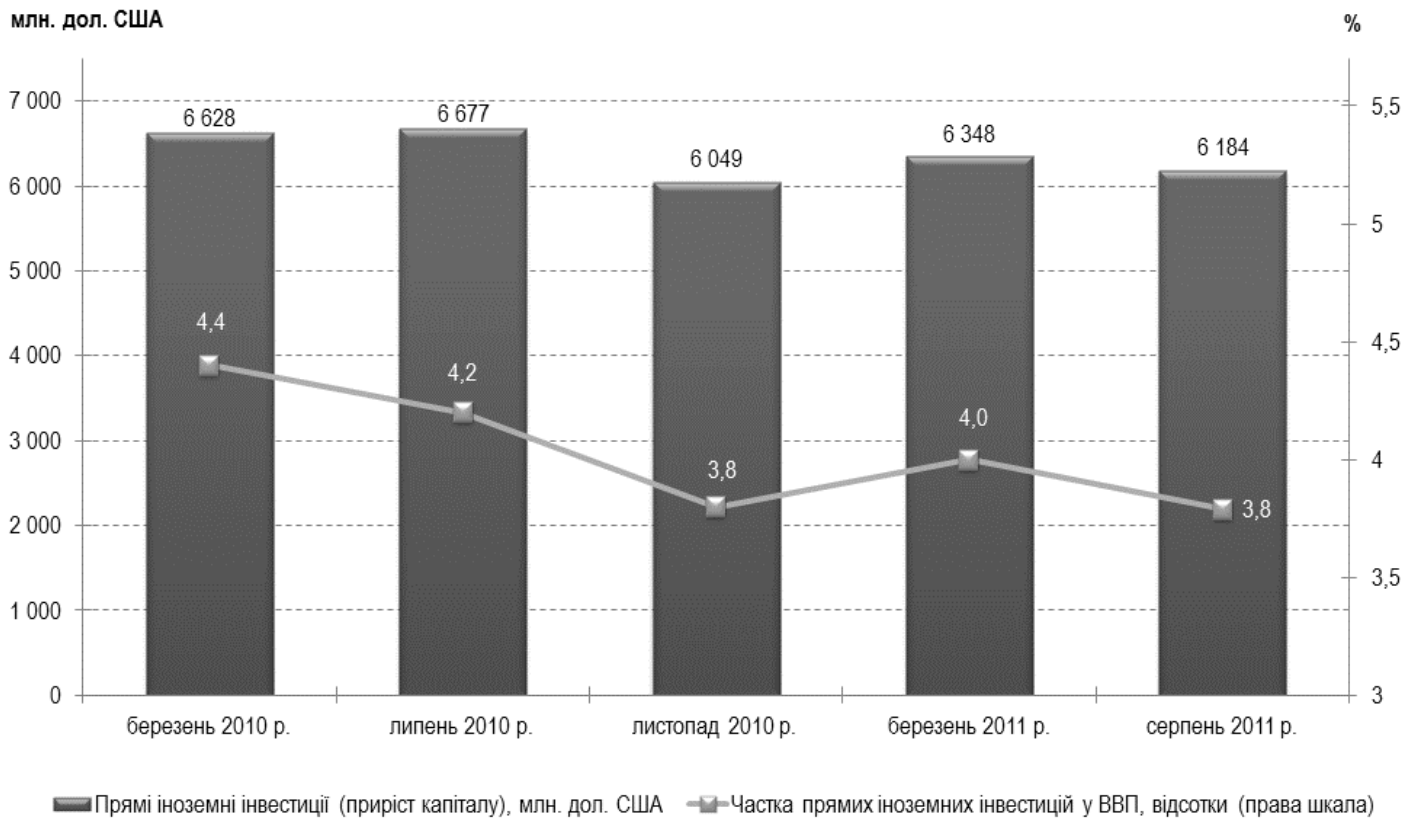
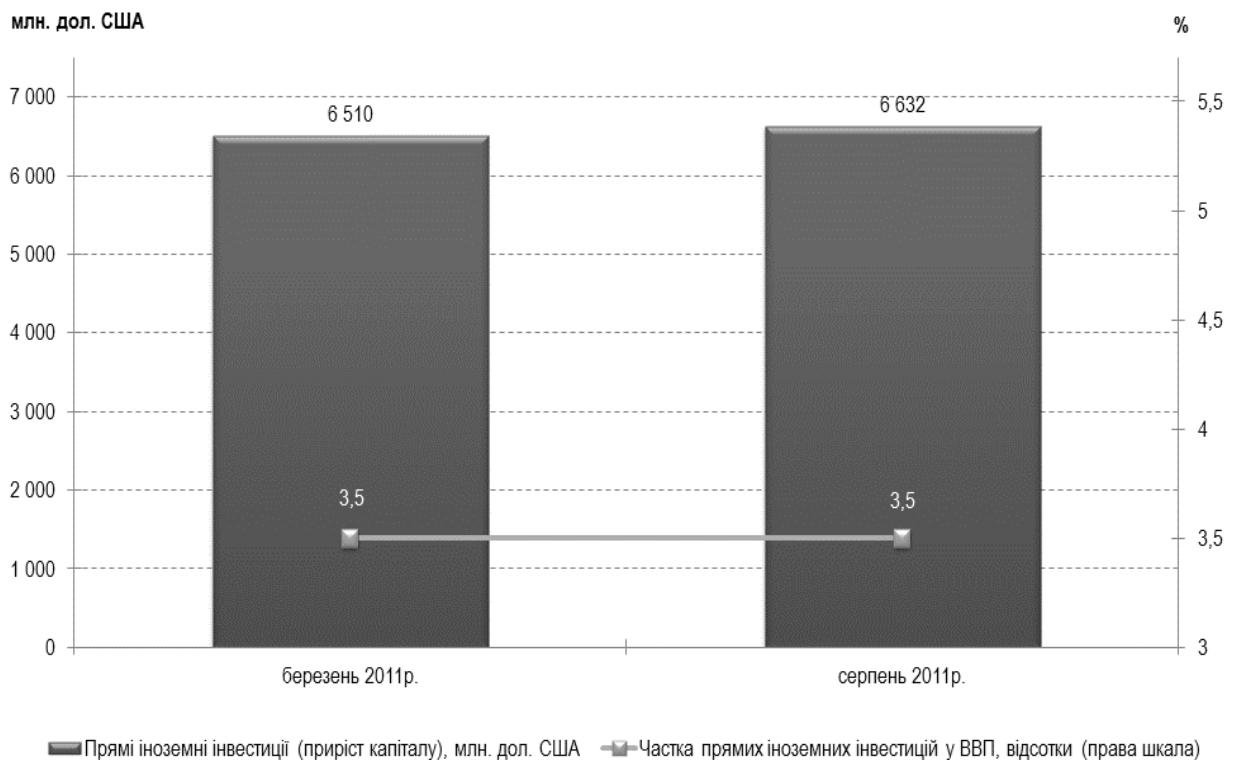

Рис. 8. Консенсус – прогноз обсягів чистого притоку прямих іноземних інвестицій на 2011-2012 роки

2012 рік

2011 рік

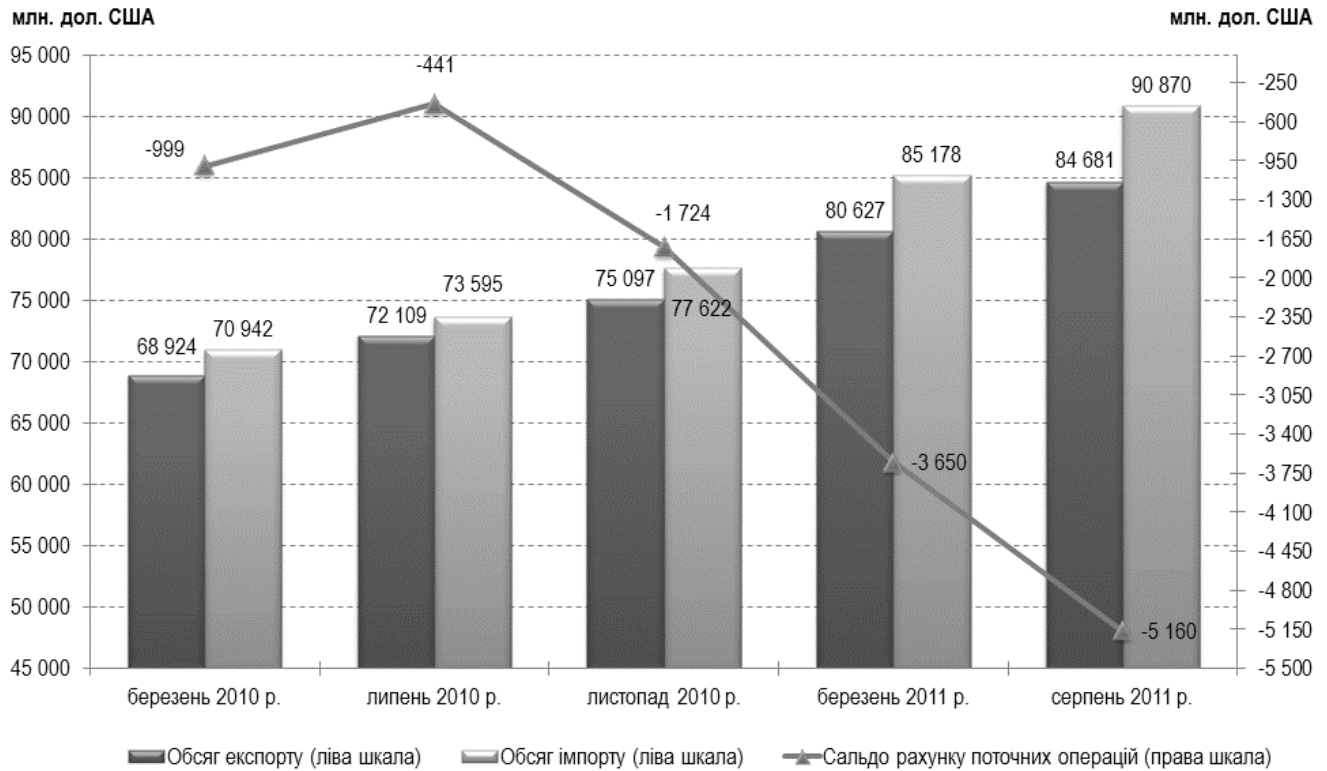
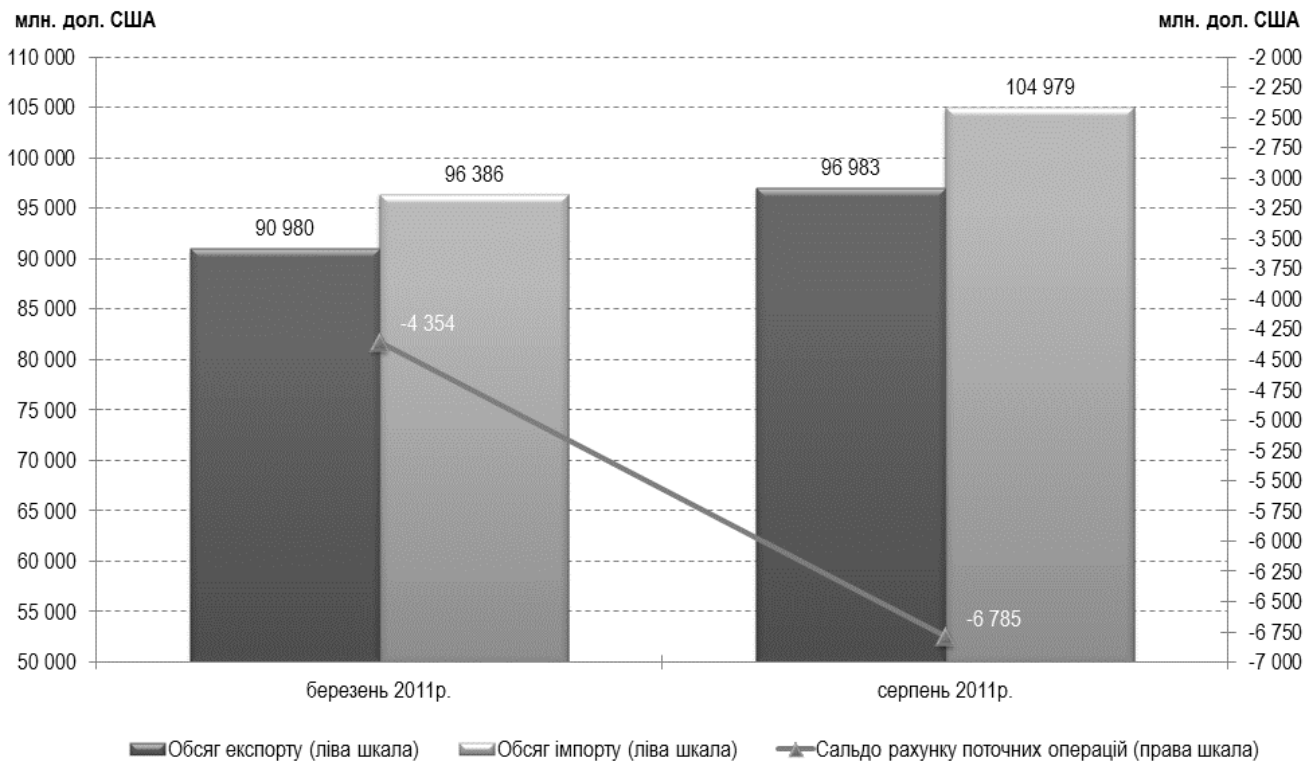

Рис. 9. Консенсус – прогноз обсягів експорту, імпорту товарів та послуг та усередненого значення від'ємного сальдо рахунку поточних операцій на 2011-2012 роки

2012 рік

2011 рік

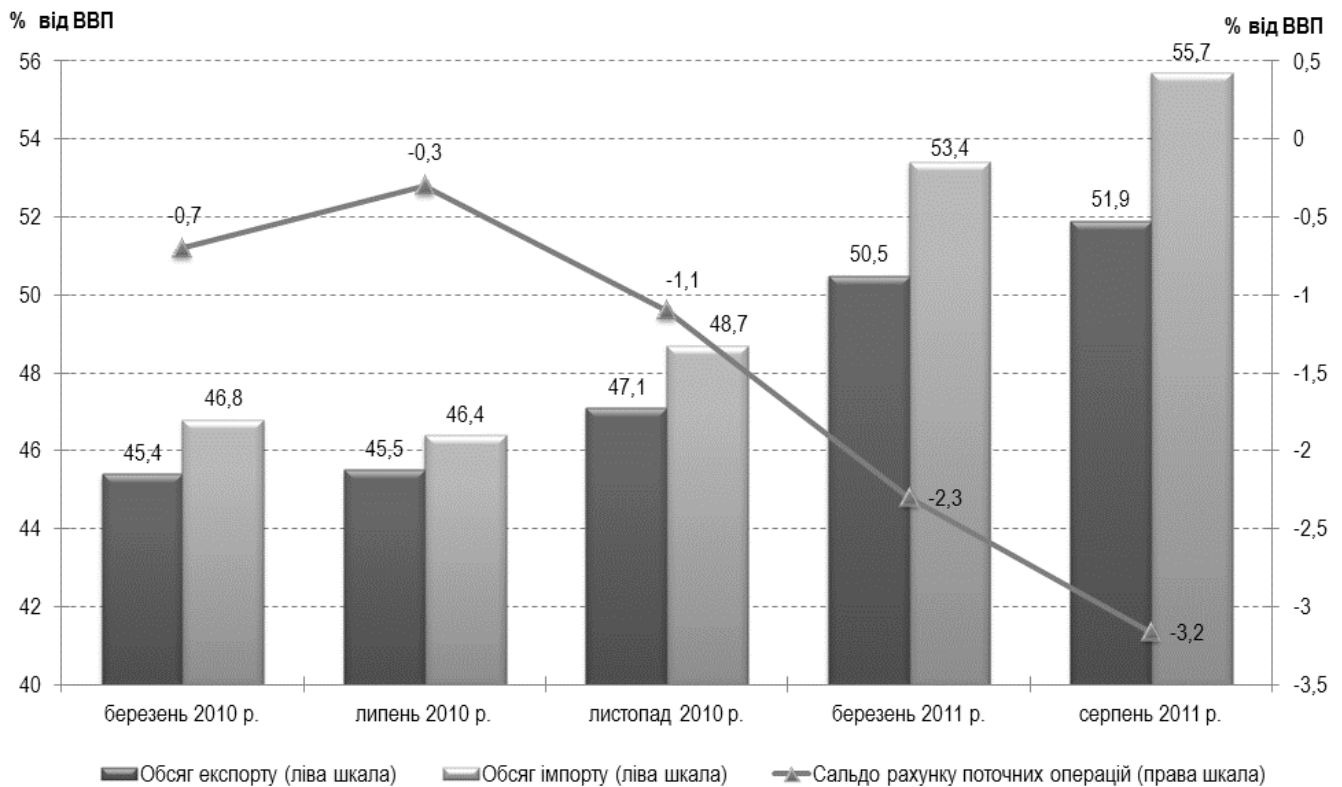
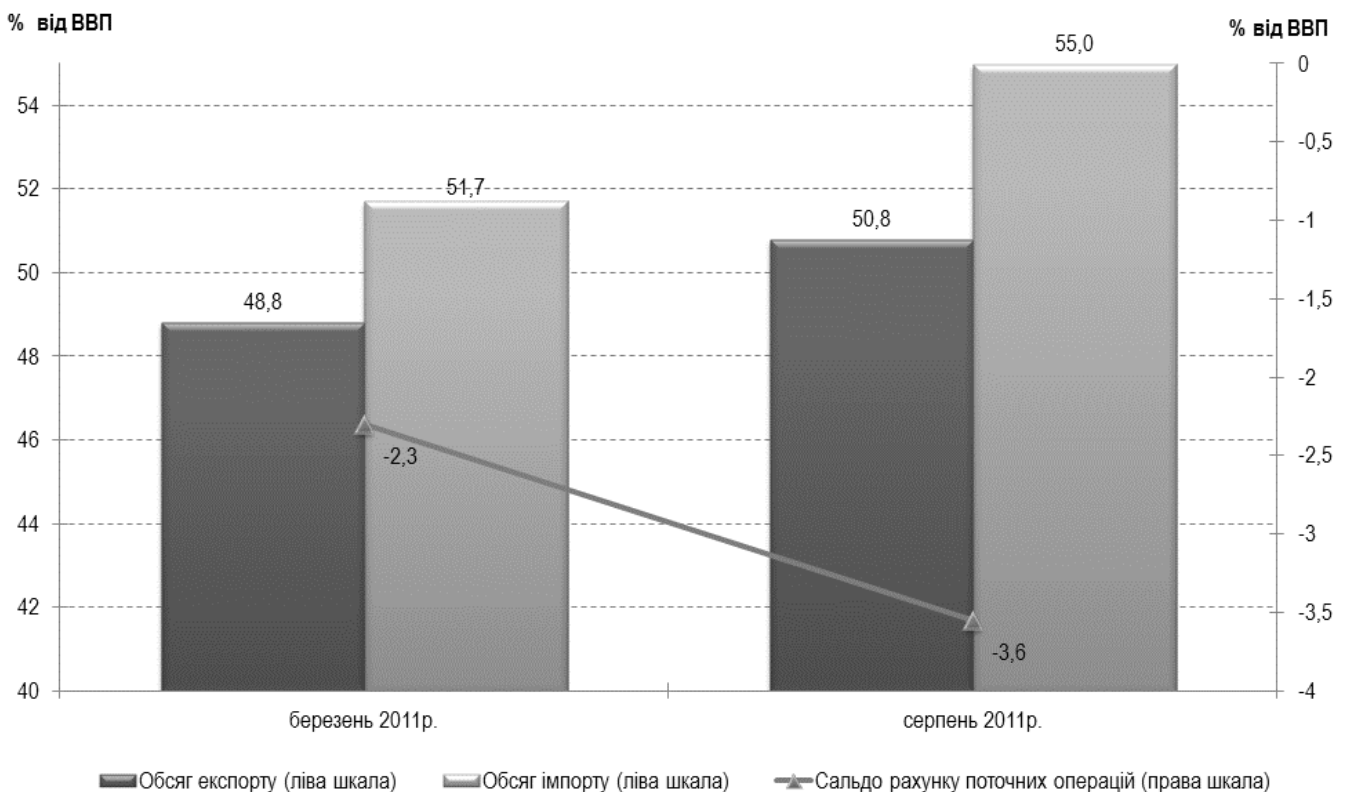

Рис. 10. Консенсус – прогноз частки експорту та імпорту товарів та послуг у структурі ВВП та усередненого значення від'ємного сальдо рахунку поточних операцій у ВВП на 2011-2012 роки

2012 рік

2011 рік

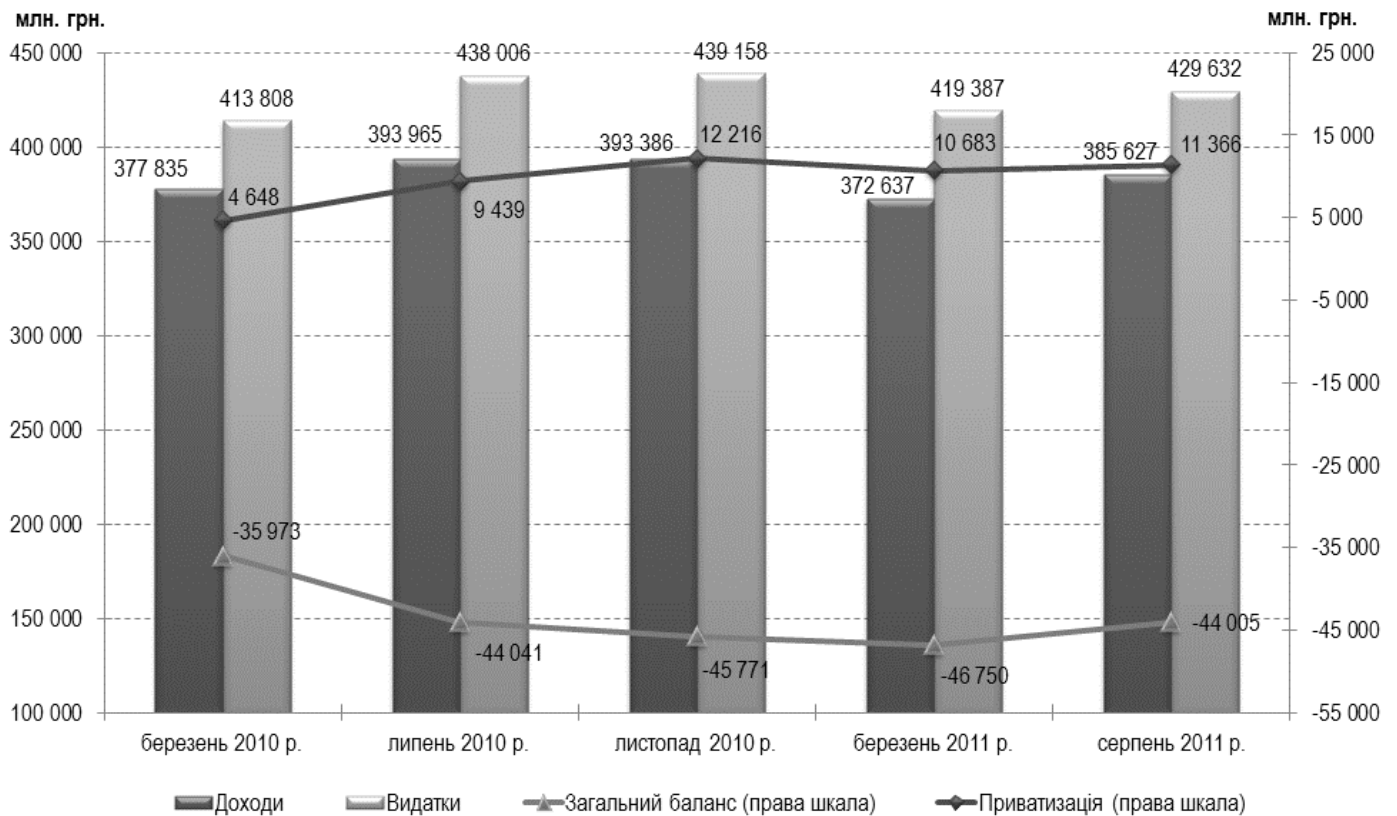
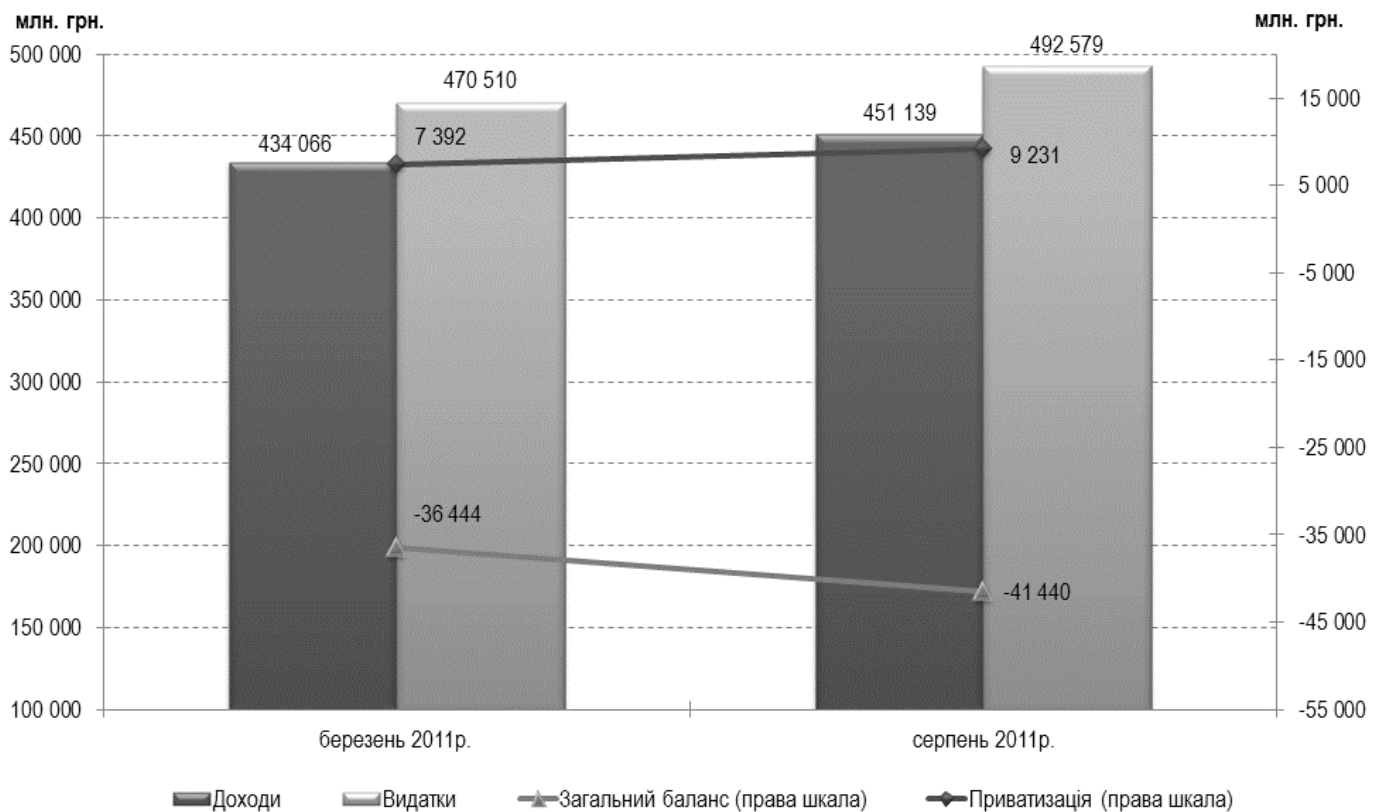

Рис. 11. Консенсус – прогноз бюджетних показників на 2011-2012 роки

2012 рік

2011 рік

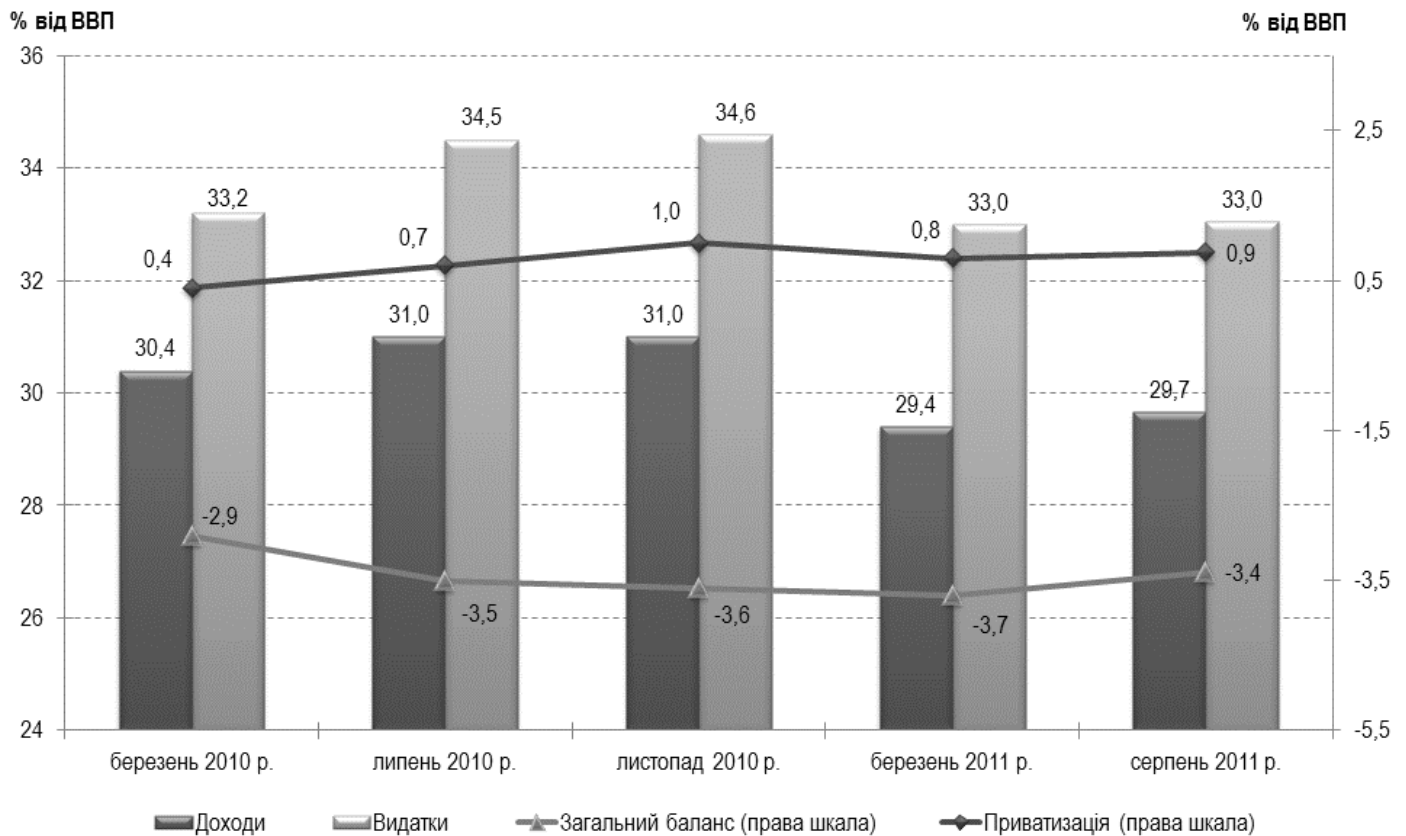
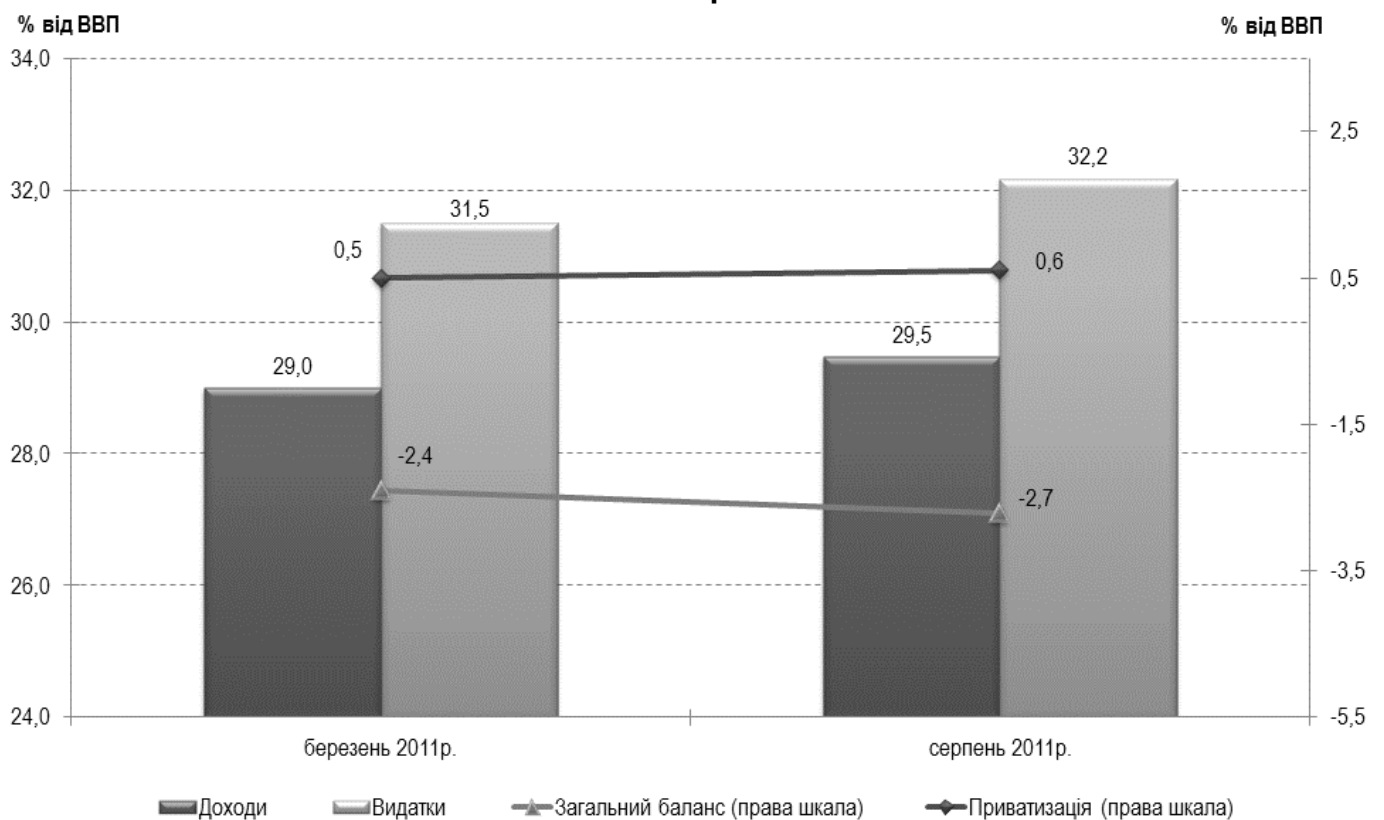

Рис. 12. Консенсус – прогноз бюджетних показників як частки ВВП на 2011-2012 роки

2012 рік

2011 рік

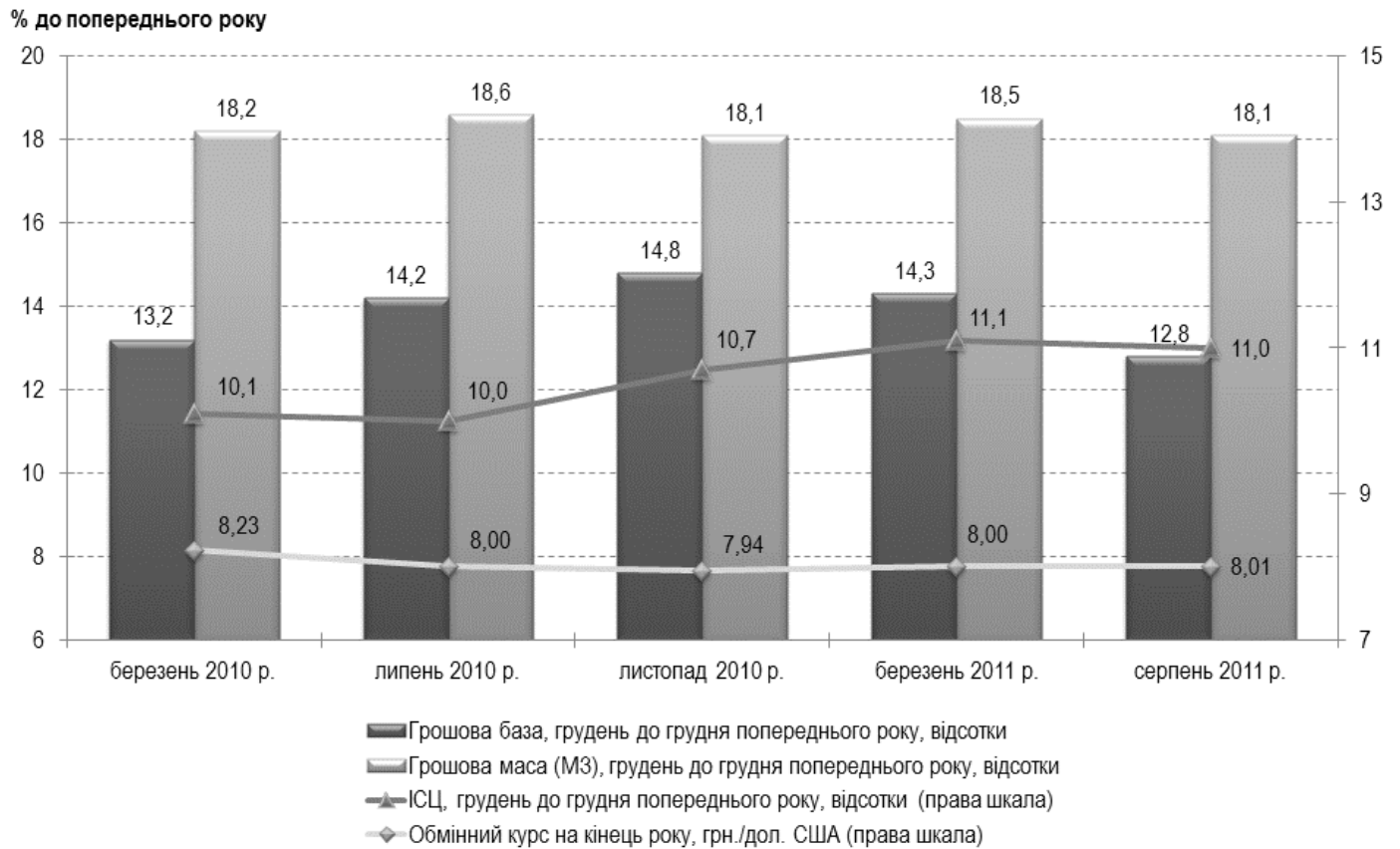
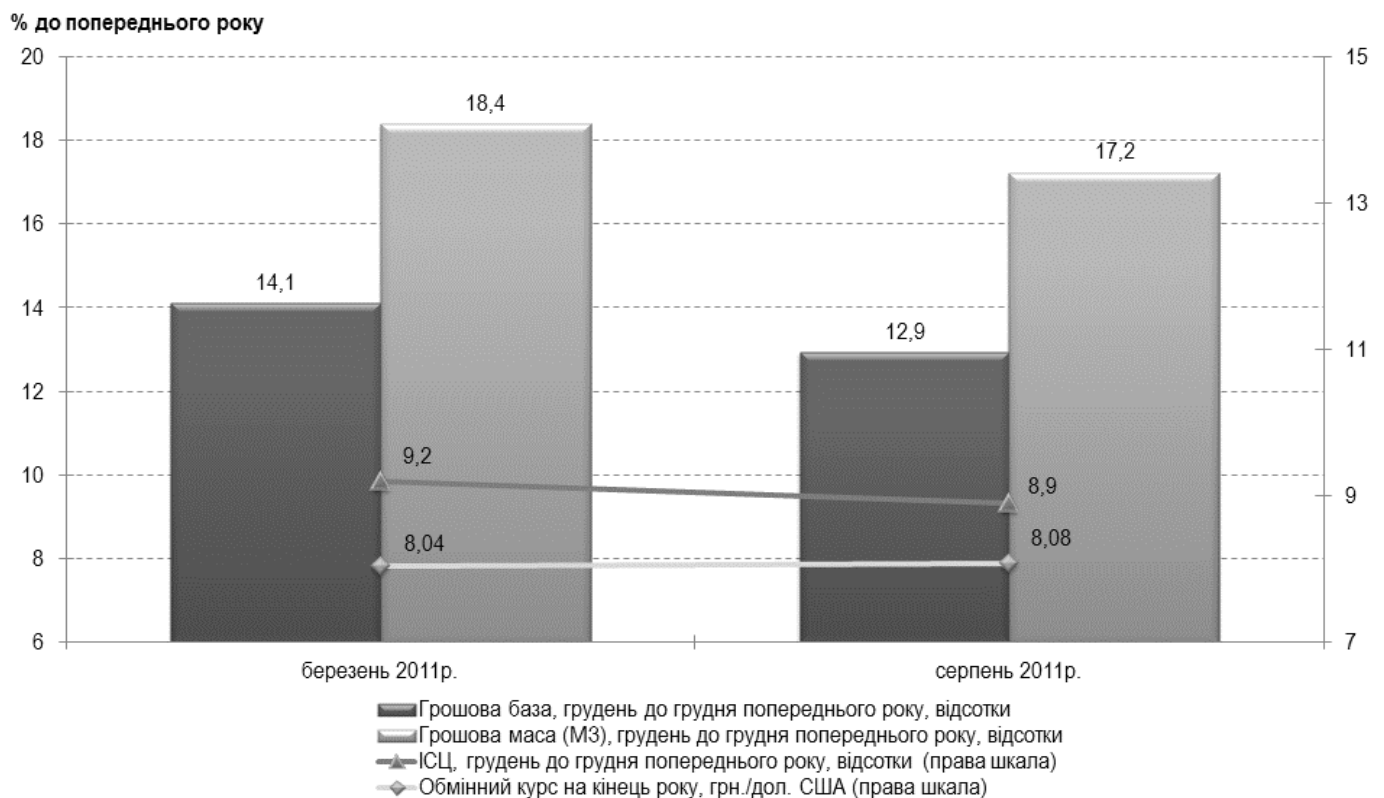

Рис. 13. Консенсус – прогноз показників грошово-кредитного ринку на 2011-2012 роки

2012 рік

ПРОГНОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ НА 2013-2014 РОКИ (УСЕРЕДНЕНИЙ)

Прогноз основних макропоказників на період з 2013 по 2014 роки представлено вперше (табл. 8).

Експерти на прогностичний період передбачають зростання економіки України в межах від 3,4% до 7,3% (консенсусне значення – 5,9%). В основному передбачається, що головним важелем економічного зростання буде розширення інвестиційного попиту: усереднене значення реального приросту інвестицій (12,1% з варіацією показника від 3,2% до 21%) перевищує реальний приріст приватного споживання (7,0% з варіацією від 4,2% до 11%). В той же час, за прогнозами фахівців досить стримано зростатимуть витрати загальнодержавного управління (консенсусна оцінка реального приросту державного споживання становить 2,9% з варіацією від 2,6% до 3,1%). Тобто, зважаючи на отриманий досвід та наслідки функціонування української економіки в умовах динамічного розширення внутрішнього споживчого попиту, на думку аналітиків, у середньостроковій перспективі як держава, так і суб'єкти економічної діяльності більшу увагу приділятимуть оновленню основних фондів, модернізації виробництва, підвищенню науково-технологічного потенціалу та зміцненню конкурентоспроможності.

Прогнозисти схилиються до думки, що середньостроковий період в основному характеризуватиметься деяким зниженням темпів інфляції: усереднені прогностичні показники індексу споживчих цін та індексу цін виробників (середні за рік) становлять 107% (варіація показника від 106,2% до 108,0%) та 109,1% (варіація значення від 107,8% до 112,7%) відповідно.

Не спостерігається консенсусу у середньострокових прогностичних оцінках розвитку зовнішньої торгівлі. Так, оцінки сальдо рахунку поточних операцій варіюють від 0% до “мінус” 3,5% від ВВП. В той же час, експерти однастайні щодо позитивного сальдо рахунку операцій з капіталом, яке підтримуватиметься надходженням в Україну іноземного капіталу.

Разом з тим, досить близькі оцінки середньострокової курсової динаміки. Прогнози середньорічного обмінного курсу гривні до долара США на період 2013 - 2014 років коливаються в межах від 7,85 до 8,10 грн./дол. США (усереднене значення – 8,01 грн./дол. США).

У бюджетній сфері прогнозисти вважають, що у середньостроковому періоді видатки бюджету перевищуватимуть доходи (усереднене значення дефіциту бюджету складе 2,4% від ВВП за 2013-2014 роки з варіацією показника від “мінус” 1,3% до “мінус” 3,6% від ВВП). Але рівень перерозподілу ВВП через бюджет знижується.

Ризики на 2011-2012 роки

Пропонуємо до Вашої уваги консенсус-оцінку ризиків на 2011-2012 роки.

Експерти оцінювали ризики за двома критеріями: вірогідність реалізації конкретного ризику та вплив ризику на економіку України.

Оцінка реалізації ризиків та їх впливу на економіку України проводилася за наступною шкалою.

Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
значна ймовірність (50-60%%) прояву ризику – 4; середня ймовірність (30-49%%) прояву ризику – 3; помірна ймовірність (10-29%%) прояву ризику – 2; мала ймовірність (менше 10%) прояву ризику – 1; ризик не є вірогідним – 0.	значний вплив – 4; помірний вплив – 3; слабкий вплив – 2; незначний вплив – 1; немає впливу – 0.

На основі наданих матеріалів було розраховано інтегральну оцінку ризиків як добуток оцінок вірогідності реалізації явища та впливу явища на економіку України, зважений на кількість респондентів.

Ризики на 2011 рік оцінювались вп'яте, а на 2012 рік – вдруге. Максимальна консенсус-оцінка зовнішніх та внутрішніх ризиків мають інтегральні оцінки: 10 – на 2011 рік, 9 – на 2012 рік. Інтегральна оцінка ризиків на 2011 рік майже по всіх показниках нижче попередніх оцінок (станом на березень 2011 року).

На лідируючій позиції в 2011 році виявився внутрішній ризик: «збереження низької кредитної активності комерційних банків» (інтегральна оцінка 10) та зовнішній - ризик «закріплення тенденції прискореного зростання цін на світових енергетичних ринках» - має інтегральну оцінку 9 проти 11 у березні 2011 року, та 8 – на 2012 рік. Водночас експертна оцінка ризику «дефіцит зовнішнього фінансування та звуження можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу» залишилася нижчою порівняно з оцінкою на 2012 рік – 8 проти 9 (аналогічне розподілення оцінок було і у березневому випуску).

Серед внутрішніх ризиків на 2012 рік найбільшу інтегральну оцінку має ризик «прийняття економічно необґрунтованих рішень щодо різкого підвищення соціальних виплат у період передвиборчої кампанії» (інтегральна оцінка 8), що, однак, дещо нижче інтегральної оцінки даного ризику станом на березень (оцінка 9). Також прогнози зменшили оцінку ризиків «посилення девальваційних тенденцій на валютному ринку» з 10 до 7; «поширення неплатоспроможності реального сектору економіки» – з 6 до 5.

Водночас за оціненими внутрішніми ризиками на 2012 рік, найбільш вірогідними і впливовими залишаються ризики, що містяться у тарифній політиці та банківській сфері.

Інтегральна оцінка ризиків на 2012 рік майже по всіх показниках нижче оцінок на 2011 рік.

Таблиця 2.

Інтегральна оцінка зовнішніх ризиків на 2011-2012 роки у серпні 2011 року

<u>Зовнішні ризики</u>	2011			2012		
	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Закріплення тенденції прискореного зростання цін на світових енергетичних ринках	9	2	4	8	2	3
Погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури: чергове падіння цін на світових сировинних ринках	9	3	4	6	2	4
Дефіцит зовнішнього фінансування та звуження можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу	8	3	3	9	3	3
Згортання іноземними компаніями інвестиційних планів або перенесення термінів їх реалізації на майбутній період	7	3	3	6	3	3
Неотримання запланованого фінансування від МВФ	7	3	3	6	2	3
Девальвація євро та зниження попиту у ЄС	6	2	3	5	2	3

Таблиця 3.

Інтегральна оцінка внутрішніх ризиків на 2011-2012 роки у серпні 2011 року

<u>Внутрішні ризики</u>	2011			2012		
	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Збереження низької кредитної активності комерційних банків	10	3	3	6	2	3
Нарощування негативних інфляційних очікувань населення	8	3	3	6	2	3
Суттєве підвищення тарифів на природний газ для населення	8	3	3	7	3	3
Суттєве підвищення тарифів на природний газ для промисловості	8	3	3	7	3	3
Суттєве підвищення цін на природний газ для підприємств комунальної теплоенергетики	8	3	3	7	3	3
Зволікання з підвищенням тарифів на природний газ та комунальні послуги	7	3	3	6	3	3
Посилення девальваційних тенденцій на валютному ринку	7	2	3	7	3	3

Внутрішні ризики	2011			2012		
	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Отримання нижчих, ніж прогнозується, обсягів врожаю або неспроможність його вчасно і в повному обсязі зібрати через брак коштів (відсутність кредитних ресурсів, недоотримання коштів через низькі ціни на врожай минулого року)	7	2	3	6	2	3
Зростання заборгованості по сплаті за житлово-комунальні послуги	6	3	2	6	3	3
Значне зростання дефіциту державного бюджету та касових розривів у Пенсійному фонді, інших Фондах державного соціального страхування та НАК «Нафтогаз України»	6	2	3	6	2	3
Проведення значної емісії для фінансування дефіциту бюджету	5	2	3	5	2	3
Поширення неплатоспроможності реального сектору економіки	5	2	3	5	2	3
Подальше накопичення заборгованості з відшкодування ПДВ	5	2	3	4	2	2
Ризик «нової хвилі» дестабілізації у банківському секторі через проблему виконання кредитних зобов'язань на тлі повільного відновлення довіри до банківської системи	5	2	3	5	2	3
Зростання заборгованості по заробітній платі	5	2	2	4	2	2
Погіршення ситуації на ринку праці: скорочення кількості зайнятих та збільшення чисельності безробітних	5	2	3	4	2	3
Непроведення приватизації крупних об'єктів	4	2	2	3	2	2
Посилення ревальваційних тенденцій на валютному ринку	4	1	3	3	1	3
Прийняття економічно необґрунтованих рішень щодо різкого підвищення соціальних виплат у період передвиборчої кампанії	4	2	3	8	3	3

Таблиця 4.

Ризики у березні 2010 року – березні 2011 року	Інтегральна оцінка ризиків						
	2011					2012	
	Березень 2010	Липень 2010	Листопад 2010	Березень 2011	Серпень 2011	Березень 2011	Серпень 2011
Зовнішні ризики							
Погіршення зовнішньоекономічної кон'юнктури: чергове падіння цін на світових сировинних ринках	-	6	6	7	9	7	8
Закріплення тенденції прискореного зростання цін на світових енергетичних ринках	9	8	8	11	9	9	8
Дефіцит зовнішнього фінансування та звуження можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу	-	-	-	8	8	9	9

Ризики у березні 2010 року – березні 2011 року	Інтегральна оцінка ризиків						
	2011					2012	
	Березень 2010	Липень 2010	Листопад 2010	Березень 2011	Серпень 2011	Березень 2011	Серпень 2011
Згорання іноземними компаніями інвестиційних планів або перенесення термінів їх реалізації на майбутній період	6	5	6	8	7	7	6
Неотримання запланованого фінансування від МВФ	3	6	6	7	7	7	6
Девальвація євро та зниження попиту у ЄС	-	-	-	5	6	5	5
Суттєве зростання вартості імпортного газу	-	-	-	12	-	10	-
Помірна економічна активність у світі внаслідок передчасного згорання програм зі стимулювання економіки та загострення кризових явищ в зоні Євро	-	7	9	-	-	-	-
Підвищення вартості зовнішніх запозичень на тлі поглиблення кризи фінансової ліквідності на світових ринках	6	5	6	-	-	-	-
Внутрішні ризики							
Збереження низької кредитної активності комерційних банків	7	8	8	11	10	9	6
Нарощування негативних інфляційних очікувань населення	7	8	10	12	8	9	6
Суттєве підвищення цін на природний газ для підприємств комунальної теплоенергетики	9	10	11	11	8	9	7
Суттєве підвищення тарифів на природний газ для населення	9	8	10	11	8	9	7
Суттєве підвищення тарифів на природний газ для промисловості	-	-	-	10	8	9	7
Посилення девальваційних тенденцій на валютному ринку	6	6	7	7	7	10	7
Зволікання з підвищення тарифів на природний газ та комунальні послуги	6	4	5	5	7	5	6
Отримання нижчих, ніж прогнозується, обсягів врожаю або неспроможність його вчасно і в повному обсязі зібрати через брак коштів (відсутність кредитних ресурсів, недоотримання коштів через низькі ціни на врожай минулого року)	7	5	7	8	7	7	6
Значне зростання дефіциту державного бюджету та касових розривів у Пенсійному фонді, інших Фондах державного соціального страхування та НАК «Нафтогаз України»	8	9	9	10	6	8	6
Зростання заборгованості по сплаті за житлово-комунальні послуги	5	6	8	7	6	6	6
Проведення значної емісії для фінансування дефіциту бюджету	7	7	7	7	5	8	5
Подальше накопичення заборгованості з відшкодування ПДВ	6	6	6	8	5	6	4
Ризик «нової хвилі» дестабілізації у банківському секторі через проблему виконання кредитних зобов'язань на тлі повільного відновлення довіри до банківської системи	5	6	7	9	5	7	5
Поширення неплатоспроможності реального сектору економіки	6	6	8	7	5	6	5
Погіршення ситуації на ринку праці: скорочення кількості зайнятих та збільшення чисельності безробітних	4	5	6	7	5	6	4
Зростання заборгованості по заробітній платі	4	5	4	6	5	5	4
Непроведення приватизації крупних об'єктів	5	4	5	4	4	4	3
Посилення ревальваційних тенденцій на валютному ринку	5	5	5	5	4	4	3
Прийняття економічно необґрунтованих рішень щодо різкого підвищення соціальних виплат у період передвиборчої кампанії	-	-	-	6	4	9	8
Політична нестабільність в Україні	5	4	5	-	-	-	-

**Консенсус-прогноз на 2011-2012 роки
(станом на серпень 2011 року)**

Показник	2011	2012	2011		2012	
	Середнє		MIN	MAX	MIN	MAX
Реальний сектор	млн. грн.					
Номінальний ВВП	1 300 007	1 530 955	1 277 227	1 335 468	1 474 000	1 614 110
Споживання	1 078 568	1 256 569	1 054 903	1 107 160	1 187 197	1 280 000
приватне	824 111	964 607	805 500	852 917	926 013	1 044 145
державне	299 800	292 232	225 000	852 917	260 000	325 970
Валове нагромадження	267 160	337 800	249 538	287 000	288 066	365 557
Валове нагромадження основного капіталу	261 561	320 996	253 000	274 105	304 950	342 839
приватного	230 206	289 090	225 915	232 612	282 600	298 246
державного	31 162	40 461	27 912	34 857	36 849	45 475
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг	-50 437	-61 514	-34 077	-66 372	-29 599	-105 394
Валові національні заощадження	239 918	166 144	235 948	242 945	26 378	308 243
	індекс, рік до року					
Реальний ВВП	104,7	105,4	104,0	105,7	104,0	106,5
Споживання	105,9	106,2	103,9	107,4	104,3	108,0
приватне	107,3	107,2	104,8	110,2	104,5	111,6
державне	102,7	103,6	100,3	104,7	100,8	105,9
Валове нагромадження основного капіталу	110,2	109,8	106,0	115,0	104,5	123,0
Інфляція	індекс					
Дефлятор ВВП (середній за рік)	113,8	111,7	111,6	115,8	109,8	114,7
Індекс споживчих цін (середній за рік)	110,1	109,4	109,1	112,0	107,9	111,0
грудень до грудня попереднього року	111,0	108,9	108,9	112,5	107,2	110,3
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)	118,4	113,7	112,5	122,0	110,6	118,0
грудень до грудня попереднього року	119,4	112,9	112,5	123,3	108,9	118,0
Зовнішній сектор	млн. дол. США					
Рахунок поточних операцій	-5 160	-6 785	-3 237	-7 117	-2 509	-12 061
Обсяг експорту товарів та послуг	84 681	96 983	79 643	90 750	85 520	113 397
Обсяг імпорту товарів та послуг	90 870	104 979	84 802	98 944	93 000	126 058
Баланс доходів	-2 567	-2 667	-2 095	-3 640	-2 084	-4 000
Офіційні трансферти (нетто)	3 596	3 878	3 300	4 105	3 200	4 800
Сальдо рахунку операцій з капіталом	7 203	7 701	2 760	10 745	3 835	11 726
Прямі іноземні інвестиції	6 184	6 632	5 500	7 000	5 000	9 000
Зовнішній сектор	у відсотках до ВВП					
Рахунок поточних операцій	-3,2	-3,6	-2,0	-4,4	-1,3	-6,0
Обсяг експорту товарів та послуг	51,9	50,8	48,5	54,4	44,9	56,9
Обсяг імпорту товарів та послуг	55,7	55,0	51,7	59,5	49,1	62,4
Баланс доходів	-1,6	-1,4	-1,1	-2,3	-1,1	-2,1
Офіційні трансферти (нетто)	2,2	2,0	2,0	2,5	1,6	2,5

Показник	2011	2012	2011		2012	
	Середнє		MIN	MAX	MIN	MAX
Сальдо рахунку операцій з капіталом	4,4	4,0	1,7	6,7	2,0	6,2
Прямі іноземні інвестиції	3,8	3,5	3,4	4,3	2,7	4,6
Зовнішній сектор	у відсотках, рік до року					
Обсяг експорту товарів та послуг	122,7	114,4	115,0	131,0	106,8	125,8
Обсяг імпорту товарів та послуг	124,8	115,5	116,0	135,3	108,9	127,4
Обмінний курс, грн./дол. США						
Середній	7,97	8,02	7,90	8,00	7,90	8,30
На кінець періоду	8,01	8,08	7,90	8,10	7,90	8,40
Зведений бюджет	млн. грн.					
Всі доходи	385 627	451 139	373 600	400 216	435 077	478 874
Всі видатки	429 632	492 579	420 000	450 968	468 446	519 227
Загальний баланс	-44 005	-41 440	-39 539	-60 000	-30 463	-54 900
Приватизація	11 366	9 231	5 000	18 700	5 000	12 500
Зведений бюджет	у відсотках до ВВП					
Всі доходи	29,7	29,5	29,0	30,0	28,4	30,0
Всі видатки	33,0	32,2	32,4	33,8	31,2	32,6
Загальний баланс	-3,4	-2,7	-3,0	-4,7	-2,0	-3,6
Приватизація	0,9	0,6	0,4	1,4	0,5	0,8
Гроші та кредит						
Грошова база (на кінець періоду), млн. грн.	254 630	283 139	238 200	267 904	250 381	308 663
грудень до грудня попереднього року, %	12,8	12,9	5,5	18,7	8,0	18,7
Грошова маса (М3) (на кінець періоду), млн. грн.	702 685	821 927	673 512	729 450	763 300	882 850
грудень до грудня попереднього року, %	18,1	17,2	14,5	22,0	11,5	21,0
Середньозважена середньорічна ставка за кредитами комерційних банків в національній валюті, %	14,2	13,2	12,8	17,0	10,2	16,0
Валові міжнародні резерви НБУ, млн.дол.США	38 944	41 797	35 605	41 100	33 976	49 700
Соціальні показники						
Наявне населення, млн. осіб	45,7	45,5	45,6	45,8	45,4	45,7
зміни у % до попереднього року	99,6	99,7	99,6	99,7	99,6	99,8
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн.	2 689	3 117	2 575	2 800	3 000	3 175
Наявні доходи населення, млрд. грн.	986,6	1 189,2	970,9	1 000,0	1 106,6	1 300,0
Реальні наявні доходи населення, % зміна до попереднього року	7,3	7,0	5,4	9,7	4,1	10,1

Таблиця 6.

**Динаміка консенсус-прогнозу на 2011 рік
(березень 2010 – серпень 2011)**

Показник	березень 2010	липень 2010	відхилення (липень 2010 / березень 2010)	листопад 2010	відхилення (листопад 2010 / липень 2010)	березень 2011	відхилення (березень 2011 / листопад 2010)	серпень 2011	відхилення (серпень 2011/березень 2011)
Реальний сектор, млн. грн.									
Номинальний ВВП	1 244 736	1 268 958	+1,9%	1 269 970	+0,1%	1 268 997	-0,1%	1 300 007	+2,4%
Споживання	1 004 024	1 028 317	+2,4%	1 036 661	+0,8%	1 050 248	+1,3%	1 078 568	+2,7%
Валове нагромадження	254 540	236 084	-7,3%	247 390	+4,8%	257 366	+4,0%	267 160	+3,8%
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг	-16 431	-11 085	-5 346	-20 378	+9 293	-36 431	+16 053	-50 437	+14 006
Валові національні заощадження	243 469	247 094	+1,5%	231 795	-6,2%	224 467	-3,2%	239 918	+6,9%
<i>Індекс, рік до року</i>									
Реальний ВВП	104,7	104,8	+0,1 в.п.	104,6	-0,2 в.п.	104,6	0	104,7	+0,1 в.п.
Споживання	104,5	104,3	-0,2 в.п.	103,6	-0,7 в.п.	104,3	+0,7 в.п.	105,9	+1,6 в.п.
Валове нагромадження основного капіталу	109,3	108,8	-0,5 в.п.	111,1	+2,3 в.п.	111,3	+0,2 в.п.	110,2	-1,1 в.п.
Інфляція, індекс									
Індекс споживчих цін (середній за рік)	110,6	110,6	0	110,8	+0,2 в.п.	110,3	-0,5 в.п.	110,1	-0,2 в.п.
грудень до грудня попереднього року	110,1	110,0	-0,1 в.п.	110,7	+0,7 в.п.	111,1	+0,4 в.п.	111,0	-0,1 в.п.
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)	111,5	113,5	+2,0 в.п.	112,4	-1,1 в.п.	116,3	+3,9 в.п.	118,4	+2,1 в.п.
грудень до грудня попереднього року	111,1	113,4	+2,3 в.п.	113,1	-0,3 в.п.	116,5	+3,4 в.п.	119,4	+2,9 в.п.
Зовнішній сектор, млн. дол. США									
Рахунок поточних операцій	-999	-441	-558	-1 724	+1 283	-3 650	+1 926	-5 160	+1 510
Обсяг експорту товарів та послуг	68 924	72 109	+4,6%	75 097	+4,1%	80 627	+7,4%	84 681	+5,0%
Обсяг імпорту товарів та послуг	70 942	73 595	+3,7%	77 622	+5,5%	85 178	+9,7%	90 870	+6,7%
Прямі іноземні інвестиції	6 628	6 677	+49	6 049	-628	6 348	+299	6 184	-164
Зовнішній сектор, % до ВВП									
Рахунок поточних операцій	-0,7	-0,3	-0,4 в.п.	-1,1	+0,8 в.п.	-2,3	+1,2 в.п.	-3,2	+0,9 в.п.
Обсяг експорту товарів та послуг	45,4	45,4	0	47,1	+1,7 в.п.	50,5	+3,4 в.п.	51,9	+1,4 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг	46,8	46,3	-0,5 в.п.	48,7	+2,4 в.п.	53,4	+4,7 в.п.	55,7	+2,3 в.п.
Прямі іноземні інвестиції	4,4	4,2	-0,2 в.п.	3,8	-0,4 в.п.	4,0	+0,2 в.п.	3,8	-0,2 в.п.

Зовнішній сектор, % рік до року									
Обсяг експорту товарів та послуг	111,9	112,8	+0,9 в.п.	112,2	-0,6 в.п.	117,8	+5,6 в.п.	122,7	+4,9 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг	112,4	113,6	+1,2 в.п.	113,1	-0,5 в.п.	117,9	+4,8 в.п.	124,8	+6,9 в.п.
Обмінний курс, грн./дол. США									
Середній	8,20	7,98	-2,7%	7,97	-0,1%	7,95	-0,3%	7,97	+0,3%
На кінець періоду	8,23	8,05	-2,2%	7,94	-1,3%	8,00	+0,7%	8,01	+0,1%
Зведений бюджет, млн. грн.									
Всі доходи	377 835	393 965	+4,3%	393 386	-0,1%	372 637	-5,3%	385 627	+3,5%
Всі видатки	413 808	438 006	+5,8%	439 158	+0,3%	419 387	-4,5%	429 632	+2,4%
Загальний баланс	-35 973	-44 041	+8 068	-45 771	+1 730	-46 750	+979	-44 005	-2 745
Приватизація	4 648	8 105	+3 457	12 216	+4 111	10 683	-1 533	11 366	+683
Зведений бюджет, % до ВВП									
Всі доходи	30,4	31,0	+0,6 в.п.	31,0	0	29,4	-1,6 в.п.	29,7	+0,3 в.п.
Всі видатки	33,2	34,5	+1,3 в.п.	34,6	+0,1 в.п.	33,0	-1,6 в.п.	33,0	0
Загальний баланс	-2,9	-3,5	+0,6 в.п.	-3,6	+0,1 в.п.	-3,7	+0,1 в.п.	-3,4	+0,3 в.п.
Приватизація	0,4	0,7	+0,3 в.п.	1,0	+0,3 в.п.	0,8	-0,2 в.п.	0,9	+0,1 в.п.
Гроші та кредит									
Грошова база (на кінець періоду), млн. грн.	251 826	277 127	+10,0%	258 494	-6,7%	258 721	+0,1%	254 630	-1,6%
грудень до грудня попереднього року, %	13,2	14,2	+1,0 в.п.	14,8	+0,6 в.п.	14,3	-0,5 в.п.	12,8	-1,5 в.п.
Грошова маса (М3) (на кінець періоду), млн. грн.	668 792	681 860	+2,0%	689 553	+1,1%	706 572	+2,5%	702 685	-0,6%
грудень до грудня попереднього року, %	18,2	18,6	+0,4 в.п.	18,1	-0,5 в.п.	18,5	0,4 в.п.	18,1	-0,4 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн.	2 502	2 612	+4,4%	2 620	+0,3%	2 523	-3,7%	2 689	+6,6%

Таблиця 7.

**Динаміка консенсус-прогнозу на 2012 рік
(березень 2011 – серпень 2011)**

Показник	березень 2011	серпень 2011	відхилення (серпень 2011 / березень 2011)
Реальний сектор, млн. грн.			
Номинальний ВВП	1 495 778	1 530 955	+2,4%
Споживання	1 223 531	1 256 569	+2,7%
Валове нагромадження	325 159	337 800	+3,9%
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг	-42 886	-61 514	+18 628
Валові національні заощадження	237 772	166 144	-30,1%
<i>Індекс, рік до року</i>			
Реальний ВВП	105,1	105,4	+0,3 в.п.
Споживання	105,1	106,2	+1,1 в.п.
Валове нагромадження основного капіталу	110,2	109,8	-0,4 в.п.
Інфляція, індекс			
Індекс споживчих цін (середній за рік)	109,6	109,4	-0,2 в.п.
грудень до грудня попереднього року	109,2	108,9	-0,3 в.п.
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)	113,2	113,7	+0,5 в.п.
грудень до грудня попереднього року	112,7	112,9	+0,2 в.п.
Зовнішній сектор, млн. дол. США			
Рахунок поточних операцій	-4 354	-6 785	+2 431
Обсяг експорту товарів та послуг	90 980	96 983	+6,6%
Обсяг імпорту товарів та послуг	96 386	104 979	+8,9%
Прямі іноземні інвестиції	6 510	6 632	+122
Зовнішній сектор, % до ВВП			
Рахунок поточних операцій	-2,34	-3,6	+1,3 в.п.
Обсяг експорту товарів та послуг	48,8	50,8	+2,0 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг	51,7	55,0	+3,3 в.п.
Прямі іноземні інвестиції	3,5	3,5	0
Зовнішній сектор, % рік до року			
Обсяг експорту товарів та послуг	112,8	114,4	+1,6 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг	113,0	115,5	+2,5 в.п.
Обмінний курс, грн./дол. США			
Середній	8,03	8,02	-0,1%
На кінець періоду	8,04	8,08	+0,5%
Зведений бюджет, млн. грн.			
Всі доходи	434 066	451 139	+3,9%
Всі видатки	470 510	492 579	+4,7%
Загальний баланс	-36 444	-41 440	+4 996
Приватизація	7 392	9 231	+1 839
Зведений бюджет, % до ВВП			
Всі доходи	29,0	29,5	+0,5 в.п.
Всі видатки	31,5	32,2	+0,7 в.п.
Загальний баланс	-2,4	-2,7	-0,3 в.п.
Приватизація	0,5	0,6	+0,1 в.п.
Гроші та кредит			
Грошова база	292 104	283 139	-3,1%
(на кінець періоду), млн. грн.			
грудень до грудня попереднього року, %	14,1	12,9	-1,2 в.п.
Грошова маса (М3)	837 415	821 927	-1,8%
(на кінець періоду), млн. грн.			
грудень до грудня попереднього року, %	18,4	17,2	-1,2 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн.	2 853	3 117	+9,3%

Таблиця 8.

**Відхилення консенсус-прогнозів на 2011 та 2012 роки
(станом на серпень 2011)**

Показник	консенсус-прогноз на 2011 рік станом на серпень 2011	консенсус-прогноз на 2012 рік станом на серпень 2011	відхилення (2012 від 2011)
Реальний сектор, млн. грн.			
Номинальний ВВП	1 300 007	1 530 955	+17,8%
Споживання	1 078 568	1 256 569	+16,5%
Валове нагромадження	267 160	337 800	+26,4%
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг	-50 437	-61 514	+11 077
Валові національні заощадження	239 918	166 144	-30,7%
<i>Індекс, рік до року</i>			
Реальний ВВП	104,7	105,4	+0,7 в.п.
Споживання	105,9	106,2	+0,3 в.п.
Валове нагромадження основного капіталу	110,2	109,8	-0,4 в.п.
Інфляція, індекс			
Індекс споживчих цін (середній за рік)	110,1	109,4	-0,7 в.п.
грудень до грудня попереднього року	111,0	108,9	-2,1 в.п.
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)	118,4	113,7	-4,7 в.п.
грудень до грудня попереднього року	119,4	112,9	-6,5 в.п.
Зовнішній сектор, млн. дол. США			
Рахунок поточних операцій	-5 160	-6 785	+1 625
Обсяг експорту товарів та послуг	84 681	96 983	+14,5%
Обсяг імпорту товарів та послуг	90 870	104 979	+15,5%
Прямі іноземні інвестиції	6 184	6 632	+448
Зовнішній сектор, % до ВВП			
Рахунок поточних операцій	-3,2	-3,6	+0,4 в.п.
Обсяг експорту товарів та послуг	51,9	50,8	-1,1 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг	55,7	55,0	-0,7 в.п.
Прямі іноземні інвестиції	3,8	3,5	-0,3 в.п.
Зовнішній сектор, % рік до року			
Обсяг експорту товарів та послуг	122,7	114,4	-8,3 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг	124,8	115,5	-9,3 в.п.
Обмінний курс, грн./дол. США			
Середній	7,97	8,02	+0,6%
На кінець періоду	8,01	8,08	+0,9%
Зведений бюджет, млн. грн.			
Всі доходи	385 627	451 139	+17,0%
Всі видатки	429 632	492 579	+14,7%
Загальний баланс	-44 005	-41 440	-2 565
Приватизація	11 366	9 231	-2 135
Зведений бюджет, % до ВВП			
Всі доходи	29,7	29,5	-0,2 в.п.
Всі видатки	33,0	32,2	-0,8 в.п.
Загальний баланс	-3,4	-2,7	+0,7 в.п.
Приватизація	0,9	0,6	-0,3 в.п.
Гроші та кредит			
Грошова база	254 630	283 139	+11,2%
(на кінець періоду), млн. грн.			
грудень до грудня попереднього року, %	12,8	12,9	+0,1 в.п.
Грошова маса (М3)	702 685	821 927	+17,0%
(на кінець періоду), млн. грн.			
грудень до грудня попереднього року, %	18,1	17,2	-0,9 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн.	2 689	3 117	+15,9%

**Консенсус-прогноз на 2013-2014 роки
(станом на серпень 2011 року)**

Показник	2013-2014 роки		
	Середнє	MIN	MAX
Реальний сектор			
Номінальний ВВП, млн. грн.	1 933 974	1 743 000	2 126 666
Реальний ВВП, індекс, рік до року	105,9	103,4	107,3
Інфляція		індекс	
Індекс споживчих цін (середній за рік)	107,0	106,2	108,0
грудень до грудня попереднього року	106,6	105,4	108,0
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)	109,1	107,8	112,7
грудень до грудня попереднього року	109,6	107,5	112,7
Зовнішній сектор		млн. дол. США	
Рахунок поточних операцій	-5 468	-84	-9 522
Обсяг експорту товарів та послуг	117 024	91 719	162 000
Обсяг імпорту товарів та послуг	123 617	100 311	178 300
Прямі іноземні інвестиції	8 330	6 000	13 000
Зовнішній сектор		у відсотках до ВВП	
Рахунок поточних операцій	-2,3	0,0	-3,5
Обсяг експорту товарів та послуг	48,5	42,3	59,8
Обсяг імпорту товарів та послуг	51,2	45,0	65,8
Прямі іноземні інвестиції	3,5	2,6	4,8
Зовнішній сектор		у відсотках, рік до року	
Обсяг експорту товарів та послуг	111,6	107,2	120,0
Обсяг імпорту товарів та послуг	110,3	104,0	121,2
Обмінний курс, грн./дол. США			
Середній	8,01	7,85	8,10
На кінець періоду	7,99	7,80	8,20
Зведений бюджет		у відсотках до ВВП	
Всі доходи	28,5	25,4	31,0
Всі видатки	31,0	28,2	32,6
Загальний баланс	-2,4	-1,3	-3,6
Приватизація	0,3	0,0	0,4
Гроші та кредит			
Грошова база (на кінець періоду), млн. грн.	383 363	325 150	460 000
грудень до грудня попереднього року, %	12,5	9,0	16,4
Грошова маса (М3) (на кінець періоду), млн. грн.	1 134 280	1 018 456	1 280 000
грудень до грудня попереднього року, %	17,4	14,0	22,2
Валові міжнародні резерви НБУ, дол. млн. США	49 225	40 000	68 800
Соціальні показники			
Наявне населення, млн. осіб	45,3	45,1	45,4
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн.	3 778	3 500	4 233

Методологічні пояснення до таблиць 5, 6, 7 та 9:

Агреговані номінальні величини розраховані як просте середнє суми відповідних показників, наданих усіма прогнозуючими організаціями-учасниками 'Консенсус прогноз' опитування.

Для того, щоб середні (консенсусні) значення агрегованих номінальних величин дорівнювали сумі своїх компонент, середні значення структурних показників (таких, наприклад, як споживання та інвестиції) розраховано непрямо – за допомогою часток цих компонент від агрегованої величини. Наприклад, якщо є відомою середня вага споживання у ВВП, номінальне значення споживання дорівнюватиме добутку цієї ваги та значення середнього консенсусного ВВП, отриманого як просте середнє.

Індекси розраховані як просте середнє суми відповідних показників, наданих усіма організаціями.

Середні значення величин, що прогнозуються як відсоток від ВВП (зокрема, показники зовнішнього сектору та бюджету), розраховані як відношення середнього номінального значення показника до відповідного середнього значення ВВП. Показники, що прогнозуються у доларах США, розраховані як відсоток від ВВП з використанням усередненого середньорічного обмінного курсу.

Темпи росту грошових агрегатів у прогнозі на 2011 рік (станом на серпень 2011 року) розраховані як відношення простого середнього номінального значення, отриманого з експертних прогнозних показників учасників, до фактичного значення відповідного показника за 2010 рік, а на 2012 рік – як відношення простого середнього номінального значення, отриманого з експертних прогнозних показників учасників, до відповідного прогнозного показника 2011 року.

Середні значення сальдо рахунку поточних операцій розраховані як сума середніх значень статей рахунку. Середні значення дефіциту/профіциту бюджету розраховані як різниця між середніми значеннями доходів та видатків.

При підготовці консенсус-прогнозу організаціями-учасниками семінару були надані наступні матеріали:

- припущення прогнозу щодо економічної політики, яка проводитиметься у 2011-2012 роках, та деякі кількісні екзогенні параметри розвитку (наведені у таблиці 1);
- прогноз основних макроекономічних показників на 2011 та 2012 роки;
- додаткові текстові пояснення окремих організацій щодо припущень прогнозу;
- експертна оцінка ризиків на 2011 -2012 роки (наведені у таблицях 2, 3, та 4).